

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsexamen

i

Ribe Kathedralskole

i Juli 1877.

Skoleetterretninger for 1876—77.

Af Rektor M. Krarup.

R i b e.

Trykt i Stiftsbogtrykkeriet.

1877.

Digitized by srujanika@gmail.com

III

A19958986-Ago-2015

Lippe Kästner Verlag

Wuppertal 1927

Spezialausgabe für 1920 22
Dr. Alfred A. Preuss

Lippe

Digitized by srujanika@gmail.com

Digitized by srujanika@gmail.com

Efterretninger
om
Ribe Kathedralskole
for Skoleaaret 1876—77.

Af M. Krarup.

Gefestetigung

am

Ridge Kattundatiajokoe

for Geophones 1479-53

as M. Kattu

1. Skolens Examina i 1876.

Afgangsexamen. Til denne indstillede sig VI Klasses 3 Disciple. Den skriftlige Del foretages i Overensstemmelse med det af Ministeriet under d. 22de Maj udsendte trykte Skema d. 15de og 16de Juni; den mundtlige Del afholdtes efter det fra Inspektionen udgaaede Skema d. 10de, 11te og 12te Juli. Som Meddommere vare tilstede Inspektionens Medlem Prof. Steen i Dansk, Fransk, Engelsk og Naturlære, Docent Dr. V. Thomsen i Oldnordisk, Latin, Græsk og Historie.

Opgaverne ved den skriftlige Examen vare følgende:

1. Udarbejdelse i Modersmaalet (fri Opgave). Hvorvidt er den Sætning sand: Sit Fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette?

2. Udarbejdelse i Modersmaalet (bunden Opgave). Hvilke ere de vigtigste Anvendelser i den nyere Tid af Naturkræfterne til Udvikling af Samfærsmidlerne?

3. Oversættelse fra Latin til Dansk. L. Æmilius Paulus consul Perseum Macedonum regem apud Pydnam consecutus est. Hora diei iam ad meridiem vergebatur; iter multo pulvere et incandescente sole factum erat; lassitudo et sitis iam sentiebatur et meridie æustum magis accensurum utrumque apparebat. Statuit sic affectos, quamvis dimicandi studio arderent alacresque signum poscerent, recenti atque integro hosti non obii-cere. Qvod consilium quum multi tacite improbarent,

Nasica unus ex omnibus ausus est monere consulem, ne hostem, qui certamen fugiendo priores imperatores ludificatus erat, manibus emitteret. Verendum esse, ne, si nocte abeat, sequendus maximo labore ac periculo in intima Macedoniae sit, æstasque sicut prioribus ducibus per montes vagando circumagatur. Consul alio tempore se rationes redditurum promisit; nunc auctoritate veteris imperatoris contentum esse iussit. Postero die tallem orationem habuit. Et tibi, P. Nasica, et quicunque idem, quod tu, occultius senserunt, non gravabor reddere dilatae pugnæ rationem. Nam tantum abest, ut me hesternæ quietis poeniteat, ut servatum a me exercitum eo consilio credam. In qua me opinione sine causa esse ne quis vestrum credat, recognoscat, agendum, mecum, quam multa pro hoste et adversus nos fuerint. Iam omnium primum, quantum numero nos superent, neminem vestrum nec ante ignorasse et hesterno die explicatam intuentes aciem animadvertisse certum habeo. Ex hac nostra paucitate quarta pars militum præsidio impedimentis relicta erat; nec ignavissimum quemque relinqui ad custodiam sarcinarum scitis. Sed fac omnes una fuisse; parvum hoc tandem esse credimus, quod ex his castris, in quibus hac nocte mansimus, exituri in aciem hodierno aut summum crastino die, si ita videbitur, diis bene iuvantibus sumus? Nihilne interest, utrum militem, quem neque viæ labor hodie neque operis fatigaverit, integrum in tentorio suo arma capere iubeas, an longo itinere fatigatum et opere fessum, madentem sudore, ardentibus siti faucibus, ore atque oculis repletis pulvere, torrente meridiano sole, hosti obiciis recenti, qui nulla re ante consumptas vires ad proelium afferat? Qvis, pro deum fidem, ita comparatus vel iners atque imbellis fortissimum virum non vincat?

4. Fransk Stil. En Mand, som ikke kan læse,

er i de forenede Stater en Sjeldenhed, som aldrig træffes iblandt dem, der ere fødte i Landet. De ulykkelige Emigranter repræsentere alene den gamle Verdens sørgelige Uvidenhed, og fra den anden Generation af findes Ligevægten gjenoprettet. De forenede Staters politiske Forfatning gjør den elementære Undervisning til en absolut Nødvendighed. Man har set og man ser endnu store Monarkier, mægtige Aristokratier støttede til et uvidende Folk; et Demokrati holder sig kun, hvis det tilstaaer enhver Borger Midlerne til at lære med Forstand at opfylde de Pligter, som det har paalagt dem. Forstandige Mænd i de forenede Stater dele slet ikke den besynderlige Illusion hos dem, der i det simple Menneskenavn se en politisk Adkomst; de forstaa, at man fødes ikke som Statsborger, men at man bliver det. I det amerikanske Demokrati er Opdragelsen desuden ikke betragtet alene som en politisk Nødvendighed, den er ogsaa anset for en Tømme, et socialt Forebyggelsesmiddel. Man troer der, og med megen Ret, at jo mere Undervisningen uddeles med Gavmildhed, desto mere Sikkerhed har man imod de Forbrydelser og de Lidenskaber, som Uvidenhed og Elendighed avle. Hvad Loven straffer, forebygger Opdragelsen.

De forenede Stater, les États-unis. At træf-fes, se renconter. Ligevægten, le niveau. Gjør d. e. Underv. til en abs. Nødv. oversæt. gjør af d. e. U. en abs. N. At støtte til, appuyer sur. At holde sig, se conserver. At tilstaa, accorder. Forstandig, sensé. Adkomsten, le titre. I „fødes som“ oversættes „som“ ikke. Tømmen, le frein. Forebyggelsesmidlet, le préservatif. At uddele, distribuer. Gavmildheden, la liberalité. Sikkerheden, la garantie. At avle, engendrer. At forebygge, prévenir.

Examens Udfald ses af omstaaende Liste.

V. C. Kiær										
J. A. Ohrt										
J. F. Bartholin										
	g ÷	g	g ÷							
	tg	tg +	g							
	g ÷	mg	ug ÷							
	tg ÷	g ÷	g							
	g ÷	g ÷	mg							
	mg ÷	g	mg ÷							
	g	g	mg ÷							
	tg ÷	g ÷	g +							
	mg ÷	g	mg +							
	g ÷	g +	mg +							
	g	g ÷	mg							
	42	65	88	Første Anden Tredie				Points		
								Hovedkarakter.		

Skolens **Hovedexamen** afholdtes efter det Skema, som fandtes aftrykt i Indbydelsesskriftet for 1876.

Ved IV Klasses Examen var Prof. Steen Meddommer i Mathematik og Fransk, Dr. V. Thomsen i Latin, Dr. Warming i Naturhistorie, Geografi og Tysk. Af Klassens 5 Disciple, som alle vare af den sproglighistoriske Linie, opflyttedes de 4 efterat have opnaaet det fornødne Antal Points i de Fag, Klassen afslutter, i V Klasse; den ene af dem, som blev syg i Examens Løb, maatte efter Cirk. 29 Aug. 1873 fuldende denne i det ny Skoleaars første Dage. Klassens 5te Discipel, Hans Petersen, afgik fra Skolen efter fuldendt Prøve med Vidnesbyrd om at have bestaaet denne med 50 Points.

De fra Ministeriet tilsendte Opgaver ved IV Klasses skriftlige Examen vare følgende:

1. Udarbejdelse i Modersmaalet. Columbus og Cortez

2. Latinsk Stil. Det er bekjendt, hvor haarde Krige Julius Cæsar førte for at besejre Pompejus og hans Venner. Då han i Aaret 49 før Christi Fødsel var gaaet over Floden Rubico, der holdtes for Italiens Grænse, og nærmede sig Rom, forlod Pompejus Italien og samlede en stor Hær i Grækenland og Macedonien. Cæsar drog først til Spanien, hvor Afranius og Petreius, to af Pompeius's Venner stode i Spidsen for en Hær, og efter store Vanskeligheder og Farer sejrede han over dem. Fire Aar senere, da Pompeius var blevet dræbt og hans Venner slagne i den romerske Stats andre Provinser, forsøgte Pompeius's to Sønner Cneius og Sextus at gjøre Cæsar Modstand nærværd Munda, en By i Spanien. I dette Slag kom Cæsar i en saa stor Fare, at han sagde, at han tilforn havde kæmpet for Sejren, men nu kæmpede for sit Liv. Dog forlod

Lykken ham ikke, og han vendte som Sejrherre tilbage til Rom. Men han, som havde været uovervunden i Krigen, blev i det følgende Aar myrdet i det romerske Senat af sine Fjender.

Grænse, finis. At staa i Spidsen for, præesse. At gjøre Modstand, resistere.

3. Arithmetik. 1) Volumen V af en Kugle med Radius r er $V = \frac{4}{3} \pi r^3$.

En halvkugledannet Skaal har en Radius paa 4 Tommer. Hvormeget vejer den Mælk, der kan fylde Skaalen, naar et Maal Mælk vejer 1,031 Gange saa meget som samme Maal Vand, og en Kubikfod Vand vejer 61,832 $\ddag$? Hvormeget mindre vil Skaalens Indhold komme til at veje, naar $\frac{1}{10}$ af Mælken erstattes ved Vand?

En Kubikfod = 1728 Kubiktommer. Der anvendes Logarithmer.

2) At finde x og y af $x + \frac{1}{y} = 2a$

$$y + \frac{1}{x} = \frac{2}{a}$$

3) Hvilke Grundformler gjælder for Differensrækker (arithmetiske Progressioner)? Hvor mange Størrelser vedkommende Rækken maa der være givne, for at den kan være ganske bestemt? Kan man bestemme en Differensrække, naar det tredie Led er 5, det sjette 14 og det sidste 1001? Hvor stor er Summen af Leddene i denne Række?

4. Geometri. 1) Der tegnes en Firkant ABCD, som ikke kan indskrives i en Cirkel. Derpaa konstrueres en anden Firkant med Vinkelspidserne A, B, C, med samme Areal som ABCD og indskrevet i Cirklen om Trekanten ABC. Kan Opgaven altid løses? Hvor mange Opløsninger kan der faas? — 2) Bevis, at Kvadraterne paa en retvinklet Trekants Katheter forholde sig som

deres Projektioner paa Hypotenusen. Naar en Cirkels Diameter er delt i to Stykker, der forholde sig som $1 + \sqrt{\frac{1}{2}}$ til $1 - \sqrt{\frac{1}{2}}$, hvad er da Forholdet imellem de to Korder i den ene Halvcirkel, som have Stykkerne til Projektioner? Forholdet skal have det simplest mulige Udtryk. — 3) I et Kvadrat er indskrevet en Cirkel, og der er slaaet Cirkelbuer fra de fire Vinkelspidser som Centrer med den halve Kvadratside som Radius. Bevis, at Arealet indenfor de fire Cirkelbuer er ligesaa stort som det Areal, der ligger imellem Kvadratet og den indskrevne Cirkel, og angiv hvilken Del af hele Kvadratets Areal hver af disse Dele udgjør, naar man regner med Archimedes's Bestemmelse af Forholdet imellem Cirklens Periferi og Diameter. Der forlanges ordentlige Figurer; de, der have haft geometrisk Tegning, maa trække dem op.

Halvaarsexamen for indeværende Skoleaar holdtes i Tiden umiddelbart før Juleferien fuldstændig med samtlige Klasser.

Den 11te Maj f. A. blev Skolen præsenteret i Gymnastik og Skydning for Gymnastikinspektøren Kammerherre Wegener.

Seminarist Jens Riis, der af Ministeriet havde faaet Tilladelse til, naar Rektor deri var enig, her ved Skolen at underkaste sig en Prøve i to af de nyere Sprog for derved at udfylde sin Seminaristexamen saaledes, at han opnaaede Ret til at indstille sig til Afgangsexamen, aflagde d. 13de Januar denne Prøve i Engelsk og Fransk; for Engelsk erholdt han Karakteren $mg\dashv$, for Fransk $g+$.

D. 27de Marts d. A. indstillede A. N. Bertelsen sig til den for Farmaceuter befaalede Prøve i Latin og bestod denne med Karakteren Godt †.

---

2. Lærerpersonalet

er i Skoleaarets Løb ikke undergaaet nogen Forandring.

---

3. Disciplene.

Da forrige Aars Indbydelsesskrift udsendtes, talte Skolen 47 Disciple. Af disse udmeldtes til 1ste Juli V. Petersen af V Klasse; som anført, dimitteredes 3, medens 1 forlod Skolen efter at have bestaaet IV Klasses Examen; desuden udmeldtes de 3 Brødre H. P. S. L. Gudme af III, O. J. Gudme af II, A. E. H. Gudme af I Kl. formedelst Faderens Forflyttelse, og R. C. Schiøler af I Kl udtoget midlertidig af Helbredshensyn. Derefter vare tilbage i Skolen 38.

Fra 15de August optoges i II Kl. 1 Discipel, i I Kl. 8, saa at Skoleaaret begyndte med 47 Disciple. I Aarets Løb ere fremdeles optagne i II st. Kl. R. C. Schiøler i II Realkl. A. R. Thygesen, i I Realkl. P. C. G. Siegumfeldt, A. Boysen og K. L. Boysen. Derimod udmeldtes til 1 Decbr. V. Wolf af II Realkl. og G. Svensson af I Realkl.; til 1 Maj V. J. Kinch af V Kl.; i Maj A. A. Kinch af III Kl.

Skolen tæller saaledes for Øjeblikket 48 Disciple.

De 3 nederste Klasser opføres her i den Orden, hvori de sad i April Maaned; det efter Navnet tilføjede Nummer angiver Disciplens Plads efter Middelkarakteren

for Aaret. De 3 øverste Klasser, i hvilke der ikke gives daglige Karakterer, opføres i den Orden, de indtage efter Udfaldet af Halvaarsexamen. De, om hvem intet særligt tilføjes, ere studerende af den sproglig-historiske Linie. Ved dem, der ere optagne i dette Skoleaar, anføres Fødselsdagen. Faderens Stilling er anført i Parenthes; hvor Hjemstedet ikke er nævnt, er det Ribe.

VI KLASSE.

1. Balslev, Christian Vilhelm Julius (Biskop B.)
2. Jensen, Johannes (Kæmner J.)
3. d'Origny, Frederik Julius (afd. Adjunkt d'O.)
4. Finnemann, Lorents Holm (Gaardejer F. i Hundebøl, Slesvig).

Af disse Disciple indstille Nr. 1, 3 og 4 sig til Afgangsexamen.

V KLASSE.

1. Schiøler, Thomas Larsen (Pastor S. nu i Gundersup, Aalborg St.)
2. Petersen, Jens Christian (afd. Amtstuefuldmægtig P.)
3. Sodemann, Adolph Frederik (afd. Fuldm. i statistisk Bureau S.)
4. Rosenstand, Otto Ludvig Emil (Sparekassekasserer R.)

IV KLASSE.

1. Krarup, Theodor Regius Lerche (Rektor K.)
2. Blinkenberg, Christian Sørensen (Drejermester B.)
3. Johansen, Kristen (Gaardmand J. Kristensen i Hjortlund).
4. Lind, Niels Peter Theodor (Apotheker L.)

III KLASSE.

1. Thomsen, Peter Sophus (Kjøbm. T. i Varde). Nr. 2.
2. Lindbæk, Jannik Sørensen (afd. Gaardejer L. i S. Farup). Nr. 1.
3. Lange, Christen Jensenius (afd. Pastor L. i Grimstrup). Nr. 4.
4. Dircks, Peter (Dr. med. D. i Gram, Slesvig). Nr. 5.
5. Søgaard, Peter Jessen (Gaardejer P. Jørgensen S. i Nør Ønløv, Slesvig). Nr. 8.
6. Andersen, Anton Peter (Kjøbmand A.). Nr. 6.
7. Givskov, Erik Valdemar (Amanuensis G.). Nr. 9.
8. Petersen, Jørgen Rasmus (Dyrlæge P. i Skjær-bæk, Slesvig). Nr. 10.
9. Kjær, Hector Frederik (praktis. Læge K.). Nr. 7.

Af disse Disciple tilhøre Nr. 3 og 9 den math.-naturv. Retning.

II KLASSE.

1. Hansen, Carsten (Gaardejer, Sognefoged Knud H. i Ballum, Slesvig). Nr. 1.
2. Lütken, Niels Josiasen, f. $\frac{4}{3}$ 1861 (afd. Gaardm. og Sognefoged Niels L. i Vejrup). Nr. 2.
3. Hansen, Hans Madsen (Gaardm. Mads H. i Kamstrup, Slesvig). Nr. 3.
4. Svendsen, Frederik Gudmund Gram (Pastor S. S. i Thorstrup). Nr. 4.
5. Kau, Hans Nissen (Gaardm. T. J. Kau i Brendstrup, Slesvig). Nr. 6.
6. Thune, Jacob Anton Gadolin (Fabrikant T.). Nr. 5.
7. Riis, Theodor Frederik (Overlærer R.). Nr. 8.

9. Horsbøl, Niels Jørgen Frederik (Klokker ved Domkirken H.). Nr. 10.
8. Vindfeld, Terman (afd. Propr. V. til Tanderup, Farup S.). Nr. 7.
10. Petersen, Jens Dynesen (Kjøbmand P. i Haderslev). Nr. 11.
11. Lind, Jacob Julius (Apotheker L.). Nr. 9.
12. Schiøler, Rasmus Christian (Broder til Nr. 1 i V Kl.). Først igjen optaget i April.
13. Thygesen, Aage Richard, f. $\frac{1}{3}$ 1863 (Borgmester T.). Først optagen i Maj.

Nr. 6, 7, 8, 9, 10 og 13 udgjøre Klassens Real-afdeling.

I KLASSE.

1. Kinch, Anders Jakobsen, f. $\frac{1}{4}$ 1865 (Overlærer K.). Nr. 1.
2. Bovien, Edvard Louis Vilhelm Christian, f. $\frac{1}{4}$ 1863 (Stationsforvalter B. i Bramminge). Nr. 2.
3. Svensson, Oskar Adolph, f. $\frac{2}{1}$ 1864 (Hotelvært S.). Nr. 3.
4. Styrup, Adam Jørgen Henning (Landinspektør og Prokurator S.). Nr. 5.
5. Sarauw, Georg Frederik Carl Rudolph, f. $\frac{2}{1}$ 1865 (Amtsdommer S. i Visby, Slesvig). Nr. 8.
6. Siegumfeldt, Peter Christian Georg la Cour, f. $\frac{1}{7}$ 1865 (Pastor S. i Sneum). Nr. 4.
7. Gjørtz, Christian Hakon Valdemar (Fabrikant G.). Nr. 7.
8. Fischer, Oscar (fhv. Adjunkt F.). Nr. 6.
9. Gottfredsen, Hans Ibsen Vindfeldt, f. $\frac{2}{2}$ 1864 (Proprietær G. til Lundgaard, Farup S.). Nr. 9.
10. Jensen, Svend Lavrits Høm, f. $\frac{4}{1}$ 1864 (Handelsrejsende J.). Nr. 11.

11. Gotfredsen, Gotfred, f. $\frac{1}{1}$ 1863 (Broder til Nr. 9). Nr. 10.
12. Eilschou, Emil Christian, f. $\frac{2}{2}$ 1863 (Apotheker E. i Nykøbing p. Sjælland). Nr. 12.
13. Boysen, Asmus, f. $\frac{1}{1}$ 1863 (Møller B. i Tørning Mølle, Slesvig). Først optagen i April Maaned.
14. Boysen, Knud Laurits, f. $\frac{1}{2}$ 1864 (Broder til Nr. 13). Optagen i April.

Realister ere Nr. 6, 9, 10, 11, 13 og 14.

Forberedelsesklassen tæller for Tiden 17, fordelte i 2 Hold paa henholdsvis 10 og 7.

---

4. Undervisningen. Skolen i Almindelighed.

Som meddelt i forrige Aars Indbydelsesskrift, indførtes her i Skolen fra Begyndelsen af Skoleaaret 1875 — 76 en Undervisning for Realister, som ikke tidligere var blevet given. Denne var anlagt paa at afsluttes ved Udgangen af IV Klasse, d. e. ordentligvis i en Alder af 16 Aar, ved en Aarsprøve, der efter de gjældende Bestemmelser staar lige med almindelig Forberedelses-examen af højere Grad ved Universitetet. Ligesom imidlertid Erfaring i andre Skoler havde vist, at kun et forholdsvis ringe Antal af Realisterne ønskede at gjennemgaa det hele Kursus, og at de fleste foretrak at forlade Skolen ved Konfirmationsalderen for at gaa over i en praktisk Virksomhed, saaledes gik det ogsaa her; der viste sig kun ringe Udsigt til, at nogen af de Disciple, der fandtes i de to Realklassser, vi havde i forrige Skoleaar, vilde benytte Undervisningen, til Malet var naaet. Da det derfor var blevet bekjendt, at

Ministeriet ved flere Skoler havde givet Tilladelse til at indrette et lavere Realkursus med Afslutning i 15 Aars Alder ved III Klasses Aarsexamen, der da skulde give Ret som den lavere Præliminærerexamen, og da jeg ved Forhandling med vedkommende Værger kom til den Erkjendelse, at alle de Disciple, vi havde i Realklasserne saa vel som de af Forberedelsesklassen, der vare bestemte til Realister, vilde vælge dette lavere Kursus, hvis det tilbødtes dem, indgik jeg under d. 27de Juni f. A. til Ministeriet med Andragende om her ved Skolen at maatte afholde Realafgangsexamen af lavere Grad ved Udgangen af III Klasse; jeg ytrede deri, at man herved efter al Rimelighed vilde ramme Befolkningens Ønsker i denne Egn, saa at det Tilfælde, at nogen Discipel for sig skulde kræve det højere Kursus, maatte ansés for at ville blive en Sjældenhed. Allerede under d. 30te s. M. meddeltes den begjærede Tilladelse. Eftersom ingen af Disciplene i II Realklasse var skikket til at opflyttes i III Kl., især naar deres Undervisning skulde afsluttes der, have vi saaledes i Aar som ifor kun haft en I og en II Realklasse, for Tiden i alt 12 Disciple, som alle følge det lavere Kursus. Dette er indrettet i Henhold til de gjeldende Bestemmelser; kun er der med Ministeriets Billigelse tilføjet Engelsk, som ikke kræves ved den lavere Afgangsexamen; der var Timer at afsé til dette Fag, og samtlige Forældre have med Glæde sét det optaget.

Til Oplysning for Beboere af Skolens Opland, som maatte søge Oplysning i dette Indbydelsesskrift, anføres her følgende angaaende de 2 Realafgangsexamina.

Som de væsentligste Forskjelle i Fordringerne ved disse fremhæves, at medens der til den højere blandt andet kræves 3 fremmede Sprog, Tysk (tillige skriftlig), Fransk og Engelsk, fremdeles Naturlære, samt

Historie og Mathematik i et videre Omfang, forlanges der til den lavere af fremmede Sprog blot Tysk (som ovenfor berørt faa Realisterne af det lavere Kursus her i Skolen ogsaa Undervisning i Engelsk; en Slutningsprøve heri vil ogsaa blive afholdt, men Karakteren vil ikke tælle med i Hovedresultatet), ingen Naturlære, i Historie og Mathematik et mere begrænset Pensum.

Den, der har bestaaet den højere Examen, har derved erhvervet Ret til at indstille sig til Adgangsexamen ved den polytekniske Læreanstalt og at indskrives som Landinspektør- eller Skovbrugs-Elev ved Veterinær- og Landbohøjskolen, samt desuden den samme Ret som den, der har underkastet sig den lavere Realafgangsexamen. Denne, den lavere Examen, giver Ret til at tage juridisk Examen for ustuderede, at indskrives paa Veterinær- og Landbohøjskolen som Veterinær-, Landbrugs- og Havebrugs-Elev, at tage farmaeutisk Examen (dog at i sidste Tilfælde en særlig Prøve bestaaas i Latin).

Det behøver næppe at fremhæves, at selv om en Realist ikke agter at gaa nogen af de Veje, hvortil disse Examina føre, er det af Betydning for ham at fuldende sit Kursus med den ene eller den anden af Prøverne. Først da har hans Uddannelse faaet en passende Afslutning, og han kan da der, hvor han henvender sig for at blive anbragt ved en praktisk Livsvirksomhed, fremstille sig med et Vidnesbyrd om, at han er i Besiddelse af en ønskelig Fordannelse. Saa vidt mig bekjendt, bliver det ogsaa mere og mere Skik, at man kræver et saadant Vidnesbyrd for at modtage unge Mennesker i forskjellige Stillinger; senest er det saaledes blevet mig forebragt, at Elever ved Statsbanerne skulle have Præliminær- eller Realafgangsexamen.

Blandt Skolens Disciple ere et betydeligt Antal, mellem Fjerde- og Femtedelen, Sønner af Landbrugere fra Omegnen, dels fra Kongeriget, dels fra Nordslesvig. Der fremtræder i denne Egn en vistnok ikke almindelig Villighed hos de bedre stillede Forældre af Landbostanden til at afsé endog betydeligt, for at deres Sønner kunne faa en Uddannelse ud over hvad det almindelige Skolevæsen tilbyder.

Dette er overmaade glædeligt. Men idet nu saadanne Forældre ty med deres Sønner til vor Skole for at faa dem anbragte, have vi oftere haft Lejlighed til at føle de Vanskeligheder, som fremkomme herved. En Bondesøn har tilbagelagt sit Løb i Landsbyskolen og er naaet til Konfirmationsalderen. Han har vist sig villig og flink, han har rimeligtvis det sidste Par Aar ikke faaet føjet noget synderligt nyt til hvad han allerede havde tilegnet sig før disse, han staar i Omdømmet som den, der let har fyldestgjort sin Skoles Fordringer og fortjente at lære noget mere, og han har selv Lyst. Saa melder man ham — dog maaske ikke strax, men efter nogen Betænkning, der har taget sin Tid — til Optagelse her i Skolen. Drengen er 14—15 Aar, ja mere, han har lært hvad der læres i Landsbyskolen, ikke mere, ikke Tysk, ikke Fransk. Til Optagelse i Skolens 1ste Klasse er han efter Loven for gammel, og Fordringerne ved Optagelsen kan han ikke fyldestgjøre. Skal han da rent afvises? Loven af 1 April 1871 fastsætter Aldersgrænsen, men giver Rektorerne Myndighed til at bevilge Undtagelser fra Reglerne. Jeg har ansét det for Pligt at fravige disse i flere Tilfælde og ved Lejlighed gjort Ministeriet opmærksomt paa de Forhold, hvori jeg saa god Anledning hertil. Men da fremdeles Drenge af den beskrevne Art heller ikke for Kundskaberne Skyld egne sig til Optagelse, maa der enten

svares Forældrene, at de selv maa finde Udveje til privat at faa Sønnerne passede til efter Fordringerne, eller vi maa optage disse i vor Forberedelsesklasse og, medens de sidde der, samtidig søger at fremhjælpe dem ved Privatundervisning, saa at de hurtigere kunne naa det Maal at optages i Skolen. Derefter kan det vel tænkes, at en og anden enkelt af de saaledes forberedte og optagne Disciple er saa ualmindelig begavet, at han ved fortsat privat Hjælp kan gjennemgaa to Klasser paa et Aar, og at der saaledes kan bødes noget paa den frem-skredne Alder. Men det almindelige Tilfælde vil være, at saadanne Disciple gjøre en noget besværlig Fremgang, fordi de ved Indtrædelsen dog kun til Nød fyldestgjorde Fordringerne. For dem, der indtræde i Skolen med den Bestemmelse at tage Realexamen, især den lavere, kan vel endda Maalet naas; men for dem, der gaa den studerende Vej, vil der være Vanskeligheder, og nødes de til at bryde af, er det tvivlsomt, om de have haft Gavn af denne Skolegang, der har ført dem bort fra hvad deres oprindelige Vilkaar bestemte dem til og ind i en Udvikling, der gjør det lidet sandsynligt, at de ville føle sig tilfredse ved at gaa til en Livsvirksomhed, som deres fleste Jævnlige vælge. En Del af disse Mislisheder kunde undgaas, naar Forældrene vilde være betænkte paa noget tidligere at tage Bestemmelse for Sønnerne. Naar en Dreng har gjort god Fremgang i Landsbyskolen og har Lærelyst, da er det ønskeligst at han allerede ved 10 Aars Alder bliver sendt til os, som da ville anbringe ham i Forberedelsesklassen for at forberede ham til Skolen efter Lovens Fordring. Er han end 11 eller 12 Aar, er endnu ikke noget væsentligt forspildt; han kan fra denne Alder af endnu med Held begynde paa den Undervisning, der fører til

den ene eller den anden Realexamen eller leder ad Studiets Vej.

Jeg vilde meget ønske, at denne Udtalelse maatte kunne høres paa de rette Steder og blive forstaaet paa rette Maade, saaledes at de, der have Evne og Villie til at lade deres Sønner faa en nyttig Uddannelse, ogsaa ville være betænkte paa at lade den blive dem til Del paa den fornuftigste Maade og under de heldigste Vilkaar.

Jeg tilføjer endnu, at det er af Betydning, at de ny Disciple sendes her til Skolen ved Skoleaarets Begyndelse (d. 15 August) og ikke paa et senere Tidspunkt; især de Disciple, der indmeldes hen ad Foraaret, have forholdsvis ringe Nutte af den Del af Skoleaaret, som da er tilbage, og sinke nødvendigvis deres Klassers Fremgang.

Fordringerne ved Optagelsen i Skolens I Kl. efter Anordn. af 5 Aug. 1871 § 1.

1) I Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Forfatter, dels en skriftlig med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnenes Brug nedskrevne, Gjengivelse af et to Gange forelæst Stykke, hvilken tillige bedømmes som Prøveskrift; 2) i Tysk: det vigtigste af Formlæren og en mundtlig Oversættelse fra Tysk til Dansk af et Stykke i et læst Pensum, der mindst maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider; 3) i Fransk^{*)}: det vigtigste af den almindelige Formlære og 50 Oktavsider af en almindelig Læsebog; 4) i Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog; 5) i Historie: Oversigt over Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder efter en fragmentarisk Lærebog

^{*)} Bortfalder for dem, der ville være Realister af det lavere Kursus.

samt Danmarks Historie noget udførligere; 6) i Religion: Bibelhistorien i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus; 7) i Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog; 8) i Regning: Færdighed i praktisk Regning saavidt, at alle Regninger i hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple praktiske Opgaver som dem, der pleje at henføres under Regula de Tri. *)

Fag og Timer have efter det approberede Forstlag været saaledes fordelede:

Rektor Krarup Latin i V, Græsk i V og VI; i alt 16 Timer ugentlig.

Overlærer Riis Latin i VI, Græsk i III, Engelsk i I R og II R, V og VI; 23 Timer.

Overlærer Kinch Latin i I, III og IV, Oldnordisk V og VI; 25 Timer.

Overlærer Salto Mathematik og Regning i I—IV; 22 Timer.

Adjunkt Trugaard Tysk i II—IV, Fransk i hele Skolen, Historie i II; 25 Timer.

Adjunkt Ramsing Naturhistorie i I—IV, Naturlære i III, V og VI, Geografi i I og II, Tegning i I—III, Skrivning i I og II; 29 Timer.

Adjunkt Fraas Latin i II, Græsk i IV, Dansk i III, Historie i I, V og VI, Geografi i III og IV; 24 Timer.

---

*) Forberedelsesklassen er beregnet paa under 2 Aars Skolegang at bibringe Disciplene de samme Kunskaber, som meddeltes i de tidligere Klasser I og II. Fordringerne ved Optagelsen i den gamle I Klasse vare: „at Disciplen kan læse færdigt dansk og latinsk Tryk og Skrift, skrive det danske Sprog uden betydelige orthografske Fejl, samt regne de 4 Species, og i det ringeste har lært et kort Begreb af den bibelske Historie“. Ingen, som opfylder disse Fordringer, vil blive afvist; den normale Alder ved Optagelsen er 10 Aar.

Konst. Lærer Øllgaard Religion i I—III, Dansk i I, II, IV, V og VI, Historie i III—VI, Tysk i I; 26 Timer.

Postmester Wolf Sang med hele Skolen; 4 Timer.

Gymnastiklærer Kohl Gymnastik og Svømning med hele Skolen, 12 Timer, samt Øvelser i Riffelskydning.

De ugentlige Undervisningstimers Fordeling paa Fagene ses af nedenstaaende Tabel.

	I St R	II St R	III Spr. Math	IV	V	VI	Sum af Lærer- timers.
Dansk.....	3 1	2 1	2 1	2	2	2	14
Oldnordisk..	"	"	"	"	2	2	4
Latin	6	8	7	8	9	8	46
Græsk.....	"	"	5	5	6	6	17
Tysk	2 2	2 2	2	2	"	"	12
Fransk	3	3	3	2	3	3	14
Engelsk	3	3	"	"	2	2	10
Religion	2	2	2	"	"	"	6
Historie	2	2 1	2	2	3	4	13
Geografi	2	2 1	1	2	"	"	8
Naturhistorie	2	2	2	2	"	"	8
Naturlære ..	"	"	2	"	3	3	8
Mathematik og Regning	4 3	5 1	4 1	5	"	"	22
Tegning	2	1 1	1	"	"	"	4
Skrivning...	2	1 1	"	"	"	"	4
	30	30	30	30	30	30	30
Sang	2	2	2	2	2	2	
Gymnastik..	4	4	4	4	4	4	

V og VI Klasse ere blevne underviste sammen i Dansk, Fransk og i Hovedsagen i Historie og Græsk. Realistafdelingerne have været forenede i en Regnetime; II R. og den math.-naturv. Afdeling af III Kl. ligeledes i en Tegnetime. Sangtimerne nedbringes ved Fordeling i Hold til 4 Timer, Gymnastiktimerne til 12.

Oversigt over Aarets Arbejde.

DANSK.

VI og V Kl. (Øllgaard). Den danske Litteraturs Historie indtil Holbergs Død. Øvelse i Læsning af Svensk efter Hammerichs Læsestykker. To Stile om Maaneden.

IV Kl. (Øllgaard). Oversigt over vore betydeligste Digteres Liv og Værker. Tre Stile om Maaneden.

III Kl. (Fraas). Den nordiske Mythologi efter Arentzens Haandbog. Læst noget af Njáls Saga og af „Nordens Guder“, nogle Kæmpeviser og to Komedier af Holberg. Digte efter eget Valg lærte udenad til Fremsigelse. 1 Stil om Ugen. — De realstuderende have desuden lært Hovedtrækkene af den græske Mythologi og læst 6 Bøger af Iliaden, „Antigone“ og „Bacchantinderne“, samt Hammerichs „Thorvaldsen“, oplyst ved Thieles Billedværk.

II Kl. (Øllgaard). Wulffs Læsebog for Mellemklasserne. Øvelser i Analyse ere til Stadighed drevne med Realafdelingen, en enkelt Gang med de studerende. 7 Digte udenad. 1 Stil ugentlig, Gjenfortælling af forelæste prosaiske og poetiske Stykker, Beskrivelser og Skildringer. Arbejder af Ingemann, Blicher og Bjørnson læste af eller for Klassen.

I Kl. (Øllgaard). Samme Læsebog. Øvelser i Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse. Bojesens Sproglære. 8 Digte udenad. 1 Stil (Gjenfortælling) om Ugen.

OLDNORDISK. (Kinch).

VI Kl. Wimmers Læsebog, S. 9—35, 44—52, 54—59
73—104; repeteret S. 1—104. Sproglæren efter Iversen.

V Kl. Wimmers Læsebog, S. 1—43. Wimmers
Formlære til Skolebrug.

LATIN.

VI Kl. (Riis). Til Afgangsexamen opgives: Cicero p. Sex Roscio, de officiis 2den og 3die Bog, Cato major; Livius, 35te Bog; Tacitns's Annaler i Bricka & Thomsens Udgang p. 45—92 (II og III, 1—60); Horats, Odernes 1ste og 2den Bog samt Brevene med ars poetica; Virgil, Æneidens 2den og 3die Bog. Kurzorisk er læst af Flemmers Udgang: Curtius V, 28 til Enden, Vellejus Paterculus, Seneca, Suetonius, Plinius, Tacitus's Historiae (i alt 180 Sider) foruden hvad der er oversat ex tempore af Henrichsens Opgaver.

I Aar er læst: Cicero de off. 3die Bog; Tacitus (Bricka & Thomsens Udv.) S. 45—92; Horats, Odernes 2den Bog, Brevene og ars poetica; Virgil, Æneidens 2den Bog. Repeteret Horats's Breve med ars poet. og Tacitus. Af Madvigs Grammatik Syntaxen. Bojesens Antikviteter fra Retsvæsenet; nogle Afsnit ere repeterede. Tregders Litteraturhistorie. Ex tempore: Flemmers Sølv-alderens Forf.: Svetons Nero; Plinius's Breve; Seneca; henved en Snes Kapitler af Sallusts Catilina og en Del Stykker i Henrichsens Opgaver; sidst nævnte Bog er brugt til skriftlig Oversættelse fra Latin; der er skrevet 1 Version ugentlig, en Gang maanedlig paa Skolen.

V Kl. (Rektor). Cicero pro Sex. Roscio, Cato major; Livius, 5te Bog; Virgil, Æneidens 4de Bog; Horats, Udgang af Odernes 1ste og 2den Bog. Ex tempore er læst Livius's 1ste Bog fra Kap. 30 til Enden; Sallusts Catilina, Kap. 15 til Enden med Uudtagelse af Kap. 20,

51 og 52; af Flemmers Udvælg Curtius III, 12—32, V, 24—38, Plinius's Breve. Ugentlig en Version efter Henrichsens Opgaver, en Gang maanedlig paa Skolen. Madvigs Grammatik er helt repeteret. Tregders Litteraturhistorie indtil Sølvalderen. Bojesens Antikviteter indtil Krigsvæsenet.

IV Kl. (Kinch). Ciceros Tale for Sex. Roscius; Livius, 24de Bog; af Ovids Forvandlinger i Blochs Udvælg Stykkerne Phaethon, Actæon, Meleager og Dædalus (i alt 836 Vers). Madvigs Sproglære, §§ 383—437; hele Bogen repeteret og derunder medtaget adskilligt, som ikke var læst før. 2 Stile skrevne hver Uge efter Ingerslevs Materialier, den ene hjemme, den anden paa Skolen, sidstnævnte uden Brug af Ordbog og Sproglære; de skrevne Stile gjengivne mundtlig. Mundtlig Oversættelse efter samme Bog.

III Kl. (Kinch). Cæsar, Bell. Gall., første Bog, Kap. 31 til Enden, 5te Bog, Kap. 1—37; Cicero, den anden Tale mod Catilina; Ovids Forvandlinger i Blochs Udvælg, Stykkerne Verdensaldrene, Deucalion, Europa, Cadmus og Actæon (i alt 499 Vers). Af Madvigs Sproglære 2det Afsnit af Syntaxen indtil Participierne og §§ 10—15; repeteret det tidligere læste. 2 Stile om Ugen efter Troiels Materialier, den ene skrevet hjemme, den anden paa Skolen, sidstnævnte uden Brug af Hjælpemidler; de skrevne Stile gjengivne mundtlig. Mundtlig Oversættelse efter Troiels og Ingerslevs Materialier.

II Kl. (Fraas). Cornelius Nepos: Hamilcar, Hannibal og Cimon; Cæsar; Gallerkrigens 1ste Bog. Af Grammatik er, foruden Formlæren, læst det meste af Kasuslæren og enkelte Hovedregler af Tempus- og Moduslæren. Forchhammers Stiløvelser (1—30, 38—42) ere først blevne oversatte mundtlig og derefter skriftlig,

i 2 Stile om Ugen, der i Reglen ere paabegyndte paa Skolen; desuden en Del Stile efter dikteret Text.

I Kl. (Kinch). Forchhammers Læsebog. Det vigtigste af Formlæren efter Madvigs Sproglære. 1 Gang om Ugen smaa skriftlige Arbejder.

GRÆSK.

VI og V Kl. (Rektor). Til Afgangsexamen opgives: Homer, Iliadens 5te og 9de Bog, Odysseens 10de, 23de og 24de Bog; af Tregders Anthologi Epigrammer og lyriske Digte; Xenofons Memorabilia, 1ste Bog; Platos Apologi; Herodot, 6te Bog; af Bergs Udvalg af græske Historikere Stykker af Plutarch (24 Sider), Demosthenes's olynthiske Taler.

Heraf er i VI Klasses Særtime repeteret hvad der var læst forrige Aar; V Klasse har i sin Særtime læst Herodots 9de Bog til Kap. 70. I Klassernes Fælestimer er læst Odysseens 23de og 24de Bog, Iliadens 9de Bog, Xenofons Memorabilia 1ste Bog, Platos Apologi, Herodots 6te Bog fra Kap. 71. Formlæren er repeteret efter Berg, syntaktiske Regler meddelte mundtlig. Tregders Mythologi er gjennemgaaet, ligeledes sammes Litteraturhistorie i Udvalg, Stykker af Bojesens Antikviteter medtagne efter Behov.

IV Kl. (Fraas). Xenofons Anabasis, 2den Bog, og Homers Iliade. Hovedtrækene af Gudelæren og den trojanske Sagnkreds efter Tregder. Bergs Formlære.

III Kl. (Riis). Bergs Forskole til Verberne paa—μι. I Bergs Formlære væsentlig Paradigmerne.

TYSK.

IV Kl. (Trugaard). Hjorts tyske Læsebog I S. 127—134, II 235—308, III 130—134. Jürs og Rungs Deutsche Dichter: S. 4—10, 16—19, 24—51, 68—78,

97—100, 105—112, 115—143, 150—154, 158—159, 161—167. Hjorts prosaiske Læsebog brugt til Extemporal læsning. Som Maanedslæsning har hver af Klassens Disciple opgivet 1—2 dramatiske Værker af Schiller. Af Hjorts Grammatik ved Kaper Syntaxen læst og Formlæren repeteret.

III Kl. (Trugaard). Samme Læsebog: S. 362—381, 391—414, 468—481, 548—564. Formlæren efter samme Grammatik.

II Kl. (Trugaard). Samme Læsebog: S. 186—226, 308—324. Formlæren efter samme Grammatik. Realisterne desuden af samme Læsebog: S. 257—261, 264—266, 273—275, 280—286, 348—365, 548—565. Af Ankjær's Stiløvelser de 26 første Stykker mundtlig og skriftlig oversatte.

I Kl. (Øllgaard). Hjorts prosaiske Læsebog: S. 1—21, 113—123, 134—155. Sammes Sproglære (ved Kaper) § 1—114, 133—141 med Forbigaaelse af enkelte §§. Realafdelingen har desuden efter samme Læsebog læst S. 21—59 samt haft skriftlige og mundtlige Øvelser i Oversættelse fra Dansk til Tysk, ved hvilke §§ 1—20 i Holbechs og Petersens Materialier ere gjennemgaaede.

FRANSK. (Trugaard).

VI og V Kl, Manuel de littérature française af Ploetz: S. 1—4, 10—14, 21—26, 33—41, 46—47, 54—64, 574—584, 591—607, 618—622, 633—645, 653—66, 737—760. Samme Bog brugt til Extemporaloversættelse, navnlig l'introduction. Af Abrahams's Grammatik er Syntaxen læst og Formlæren repeteret. Stile, dels efter Sibberns Stiløvelser til Syntaxen, dels Extemporalstile, dels Oversættelse af passende Stykker af Blochs Historie. Som Maanedslæsning har hver af Disciplene desuden

opgivet Stykker — 100 Sider og mindre — af selvvalgte Forfattere, hvori de ere blevne prøvede paa Skolen.

IV Kl. Borrings Etudes littéraires: S. 325—373, 390—401, 419—421, 185—209, 279—304. Extemporal-læsning af Lassens Bog. Stile efter Sibbern til Syntaxen. Formlæren repeteret og af Syntaxen læst til S. 133.

III. Kl. Samme Læsebog: S. 20—46, 119—148, 181—187, 342—368. Formlæren efter Abrahams. Stile efter Sibbern til Syntaxen, enkelte have været Extemporailstile.

II Kl. Pios franske Læsebog: S. 62—63, 74—80, 89—106, 144—157, 171—203. Af Ahns prakt. Lærebog de danske Stykker i anden Afdeling mundtlig og skriftlig oversatte. Formlæren efter Abrahams undtagen Kjønsreglerne.

I Kl. Samme Læsebog: S. 58—69, 112—116, 130—138, 144—157, 166—171. Formlæren efter samme Grammatik med nogle Forbigaaelser. Af Ahns Bog: S. 48—60, 68—86 med enkelte Undtagelser; de danske Stykker mundtlig og skriftlig oversatte.

ENGELSK. (Riis).

VI Kl. Listov: The English Reader p. 68—104 (Bogen ud). Listovs Udv. af eng. Forf. 1ste Hefte p. 1—81. Repeteret The English Reader fra p. 62. Rosings Grammatik. En Stil om Ugen efter Listovs The Engl. Reader. Ex tempore i Marryats Children of the New Forest og Listovs Udv. af eng. Forf. 1ste H. fra p. 81 til de poetiske Stykker.

V Kl. Listovs The English Reader, „Forskolen“ og til p. 80. Rosings Grammatik. En Stil om Ugen efter The English Reader.

II Realkl. Yngste Parti: Listovs Elementarbog

fra Nr. 23 (pag. 30) til Bogens Ende (pag. 44), mundtlig og skriftlig. Ældste Parti: Listovs Engelske Læsestykker 1ste Afd. Nr. 15 (pag. 23) til Nr. 23 (pag. 34). Begge Partier samlede fra Nr. 23—48 (p. 70), mundtlig og skriftlig. Rosings Grammatik.

I Realkl. Listovs Elementarbog Nr. 1—26 skriftlig og mundtlig gjennemgaaet og repeteret. Rosings Grammatik til Nr. 25.

RELIGION. (Øllgaard).

III Kl. Af Assens's mindre Lærebog i den bibelske Historie er læst som nyt 9de Afsnit og fra Jesu Lidelse og Død Bogen ud; Resten af Bogen er repeteret. Af Balslevs Lærebog Fader vor og Sakramenterne læste som nyt, det øvrige repeteret.

II Kl. Samme Bibelhistorie fra 6te Afsnit (Israel og Juda som særskilte Riger) til Jesu 5te Ophold i Jerusalem. Balslevs Lærebog fra Troen til Sakramenterne. 8 Psalmer udenad.

I Kl. Samme Bibelhistorie forfra til 7de Afsnit (Jøderne under Perserne). Balslevs Lærebog § 1—55 (Troen). 8 Psalmer udenad.

HISTORIE.

VI Kl. (Øllgaard). Læst den nyeste Tids og repeteret Middelalderens Historie efter Blochs Lærebog for de lærde Skoler; desuden repeteret den nyere Tid (Norden undtagen) efter samme Forfatters Lærebog for Realskoler.

VII og V Kl. (Fraas). Oldtidens og Nordens Historie efter Thriges Lærebøger.

IV Kl. (Øllgaard). Efter Blochs Lærebog for Realskoler læst den nyere Tids Historie efter den franske Revolution og repeteret Nordens Historie efter Reformationen.

III Kl. (Øllgaard). Samme Lærebog. Den nyere Tids Historie til den franske Revolution, for Nordens Vedkommende dog kun til Kristian den 6te. Af Oldtiden repeteret Roms Historie til Kejsertiden.

II Kl. (Trugaard). Samme Lærebog. Middelalderens Historie S. 94—223. Realisterne desuden i en særskilt Time repeteret Oldtidens Historie S. 1—93.

I Kl. (Fraas). Samme Lærebog. Nordens Historie indtil 1700.

GEOGRAFI.

IV Kl. (Fraas). Hele Geografiens efter Erslevs mindre Lærebog.

III Kl. (Fraas). De fremmede Verdensdele efter samme Bog.

II Kl. (Ramsing). Samme Lærebog, fra Holland til Afrika. Realisterne desuden forfra til Holland.

I Kl. (Ramsing). Samme Bog forfra til Holland.

ARITHMETIK OG REGNING. (Salto).

IV Kl. Steens elementære Algebra er læst og indøvet fra Logarithmer og ud. Om Modulen og den dobbelte Irrationalitets Ophævelse gjennemgaaet efter Diktat. Repeteret Steens elementære Arithmetik og Algebra. Jævnlige Øvelser ere foretagne paa Skolen, navnlig efter Johnsens Opgaver, af hvilken Bog der ogsaa i Regelen 1 Gang ugentlig er givet mathematiske Opgaver til Udarbejdelse hjemme. Siden Nytaar er desuden 1 Time maanedlig anvendt til Besvarelse paa Skolen af en lettere mathematisk Opgave uden noget Hjælpe-middel.

III Kl. Steens elementære Algebra fra Rod til Logarithmer samt Opløsning af Ligninger af 1ste Grad med en og flere ubekjendte. Jævnlige Øvelser paa Sko-

len efter Steens og Johnsens Opgaver. 1 Gang ugentlig er der i Regelen givet mathematiske Opgaver tilligemed Regneopgaver til Udarbejdelse hjemme. Den math.-naturv. Afdeling har desuden i 1 ugentlig Særtime repe-teret de foregaaende Aars Pensa efter Steens elemen-tære Arithmetik og Algebra.

II Kl. Efter Steens elementære Algebra er gjennemgaaet Læren om Potens og Rod indtil irrationale Størrelser. Steens Opgaver indtil Blandede Opgaver ere gjennemgaaede paa Skolen tilligemed en Del Øvelser i Bogstavregning og Opløsning af Ligninger. 1 Gang om Ugen er der givet Regneopgaver til Besvarelse hjemme, hvortil siden Nytaar er føjet en lettere arith-metisk Opgave. Real-Afdelingens ugentlige Særtime er anvendt til Regneøvelser saavel paa Taylen som i Hovedet efter Chr. Hansens Regnebøger.

I Kl. Steens elementære Arithmetik med enkelte Forbigaaelser er gjennemgaaet og indøvet tildels efter Steens Opgaver. Hoved- og Tayleregning efter Chr. Hansens Regnebøger saavel i Klassens Fællestimere som i Realafdelingens Særtimer. 1 Gang om Ugen har Klassen haft Regneopgaver til Besvarelse hjemme.

GEOMETRI. (Salto).

IV Kl. Mundts Geometri fra Figurers Forvandling og ud. Hele Geometrien er repeteret. En kort Udsigt over Stereometrien er mundtlig meddelt med Anvisning til Beregning af Legemers Rumindhold. En Del geo-metriske Konstruktions-Opgaver ere gjennemgaaede efter Julius Petersens Bog, 1ste Kapitel.

III Kl. Mundts Geometri fra Proportionale Linier til Lignedannethed med enkelte Forbigaaelser. — Den math.-naturv. Afdeling har i den ugentlige Særtime repe-teret forrige Aars Pensum.

II Kl. Mundts Geometri til Proportionale Linier.

I Kl. Realafdelingen har efter Mundts Geometri gjennemgaaet til Trekanters Kongruents.

NATURLÆRE. (Ramsing).

VI Kl. Holten, Naturens Love fra Pendulet og ud, dog med Forbigaaelse af Lyslæren. Jørgensens Astronomi andet og tredie Kapitel. Det hele Pensum repe-teret.

V Kl. Schmidts Fysik forfra til Berøringselektri-citet, samt 1ste Kapitel af Jørgensens Astronomi.

III Kl. Johnstrups Kemi samt af Deichmann Branths Naturlære Varme, Magnetisme og Elektricitet.

NATURHISTORIE. (Ramsing).

IV Kl. Feddersens større Zoologi fra Ædderkopper og ud; hele Zoologien og Botanikken repeteret.

III Kl. Feddersens Zoologi forfra til Strudse. Ers-levs Botanik forfra til Halvgræsser.

II Kl. Feddersen, Naturens Bog I, Dyreriget fra skindvingede Insekter og ud; desuden Feddersen og Erslev, Naturens Bog II, Planteriget uden Forbigaaelser.

I Kl. Naturens Bog I fra Krybdyr til Krebsdyr. Naturens Bog II til blomsterløse Planter med Forbi-gaaelse af hvad der er trykt med Petit.

TEGNING. (Ramsing).

III Kl. Den math.-naturv. Afdeling: Projektionsteg-ning.

II Kl. Geometrisk Tegning.

I Kl. Frihaandstegning efter Helsted.

RIFFELSKYDNING.

I Skoleaaret 1875—76 blev de 2 øverste Klasser øvede i Skydning 15 Gange. Udfaldet ses af følgende Oversigt.

Antal Disciple	Afstand i Alen	Antal			Points	
		Skud	Points	Træffere	Total- sum	Gjen- nem- snit
9	50	90	189	85	274	$3\frac{4}{9}$
9	100	145	247	131	378	$2\frac{5}{14}\frac{8}{5}$
9	150	235	350	189	539	$2\frac{6}{23}\frac{9}{5}$
9	200	125	183	110	293	$2\frac{4}{17}\frac{3}{5}$
Sum af Skud paa alle Afstande		595	969	515	1484	$2\frac{2}{5}\frac{9}{9}\frac{4}{5}$

Af de anførte Skud gjordes 245 i støttet, 350 i frit Anslag. Ved Fremstillingen for Gymnastikinspektøren skødes paa 150 og 200 Alen; af de 9 Disciple deltog paa Grund af Sygdomsforfald kun 5. De 25 Skud, der gjordes, gav følgende Udfald: Points 36, Træffere 21, Totalsum 57. Præmieskydningen fandt Sted d. 6 Juli paa 200 Alens Afstand i frit Anslag; hver af de deltaende 8 Disciple gjorde 5 Skud med 43 Points i 26 Træffere. De udsatte Præmier tilfaldt, efter en Om-skydning mellem de 2 sidste Præmietagere: 1ste A. Ohrt med 8 Points i 5 Træffere, i alt 13 Points, 2den F. d'Origny med 8 Points i 4 Træffere, i alt 12 Points, 3die V. Balslev med 8 Points i 4 Træffere, i alt 12 Points.

5. Meddelelser fra Ministeriet.

Siden forrige Aars Indbydelsesskrift sluttedes, er der fra Ministeriet indløbet følgende, mest trykte Meddelelser.

1. Skrivelse fra Min. af 29de Maj 1876. Paa Forespørgsel af en af de lærde Skolers Rektorer har Min. for Kirke- og Undervisningsvæsenet svaret, at de Disciple, som efter fuldendt Examen forlade Skolen inden 1ste Juli ikke blive at afkraeve Skolepenge for Juli Maaned.

2. Skrivelse til denne Skoles Rektor af 30 Juni. Efter hvad Hr. Rektoren har indstillet i Skrivelse af 27 d. M., bifalder Ministeriet herved, at Realafgangsexamen af lavere Grad afholdes ved Ribe Kathedralskole ved Udgangen af 3die Klasse. Hvilket meldes Dem til fornøden Efterretning med Tilføjende, at der saaledes Intet haves at erindre imod, at Timeplanen for Skole-aaret 1876—77 lægges herefter.

3. Skrivelse af 4 Aug. fra Min. til samme. Efter Hr. Rektorens Indstilling i Skrivelse af 17 f. M. bifalder Ministeriet herved, at Blochs Lærebog for Realskoler ogsaa for Fædrelandshistoriens Vedkommende benyttes til Undervisningen for de Realdisciple, hvis Kursus afsluttes i III Klasse, samt at der i den øvrige Del af Bogen foretages passende Indskrænkninger, saa at det hele historiske Kursus kan tilendebringes ved III Klasses Udgang.

4. Skrivelse af 8 Aug. fra Min. til samme. I Gjensvar paa Hr. Rektorens Forespørgsel i Skrivelse af 30 April d. A. om Konstitutionstiden for Lærere førend de kunne indstilles til fast Ansættelse, skal Ministeriet herved tilbagemelde, at det efter de Forhandlinger, som have fundet Sted ved Behandlingen af Fi-

nanslovforslaget for Finansaaret 1872—73 angaaende fast Ansættelse af Lærere ved de lærde Skoler, er af Ministeriet vedtaget som Regel, at fremtidig ingen af de lærde Skolers Lærere vil blive indstillet til fast Ansættelse før efter en Tjenestetid som konstitueret af henimod 3 Aar, naar der ikke maatte være ganske særlige Grunde tilstede for at afvige herfra.

5. Skrivelse fra Min. af 6 Septbr. Paa Forspørgsel om N. N., der i Juli 1875 har som Privatist bestaaet 4de Klasses Hovedexamen i de for den sproglig-historiske Retning afsluttede Fag, og Seminarist N. N., der har suppleret sin Skolelærerexamensaaledes at han har erhvervet samme Ret som dem, der have bestaaet almindelig Forberedelsesexamens af højere Grad, skulle for at indstille sig til Afgangsexamen underkaste sig en Prøve i latinsk Stil, og i bekræftende Fald om Prøven kan tages i samme Examenstermin som Afgangsexamen, har Ministeriet under 6 Septbr. 1876 svaret, at Privatister efter Bekjendtgjørelse af 28 Marts 1876, 2, 3 og 4 Stk. ere, naar de have bestaaet i Afslutningsfagene ved 4de Klasses Hovedexamen for 1877, fritagne for Prøve i latinsk Stil og at de som Følge heraf uden at underkaste sig en saadan kunne indstille sig til Afgangsexamen, samt at Ministeriet i Analogi hermed vil lade samme Regel gjælde for dem, der have bestaaet Realafgangsexamen af højere Grad eller ere stillede lige med disse, forsaavidt de før Sommeren 1877 have taget Realafgangsexamen eller suppleret Skolelærerexamens med den befalede Prøve i de nyere Sprog. Hermed bortfalder Spørgsmaalet om Tiden for Prøvens Aflæggelse.

6. Cirkulære fra Min. af 9 Oktbr., hvormed fremsendtes Aftryk af Undervisningsinspektionens til Ministeriet indgivne Beretning om de i 1876 afholdte kontrolerede Prøver ved de lærde Skoler og højere Re-

alskoler, saa vel som Aftryk af den i Beretningen omtalte Skrivelse af 4 Decbr. 1872 til Rektor for Aarhus Kathedralskole om Omfanget af Undervisningen i Naturlære. Denne Skrivelse lød saaledes:

I behagelig Skrivelse af 4 Septbr. d. A. har Hr. Professoren med Hensyn til Undervisningen i Fysik i ny 3die og 4de Klasse forespurgt, om den herom i Cirkulære af 9 Aug. 1871 givne Antydning kan opfattes saaledes, at alt, hvad der ikke er nævnt i Cirkulæret, kan forbigaas. Efterat Ministeriet i saa Henseende har brevvexlet med Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler, som nærmere har forhandlet med Sagkyndige, der have deltaget i Overvejelserne i 1871 og tildels haft Indflydelse paa Affattelsen af Afsnittet i det ovennævnte Cirkulære om Naturlæren, skal man herved tilbagemelde, at det maa erkjendes, at der ved den maaske i sig selv ikke ganske tydelige Fortegnelse over, hvad der i det omhandlede Fog skal gjennemgaas i 3die og 4de Klasse, er taget et saa overvejende eller udelukkende Hensyn til de studerende Disciple, for hvem dette for dem blot forberedende Kursus udvides og fuldstændiggjøres i 5te og 6te Klasse, at der — om end enkelte ikke udtrykkeligen nævnte Punkter ved en Fortolkning kunne siges at ligge i det Nævnte, saasom Grundtrækkene af Læren om faste og flydende Legemers Ligevægt og Saameget af Bølgebevægelsen, som behøves til Forstaaelsen af Lydlæren — maa tilføjes Noget i ethvert Fald for Realisterne og de Disciple, der, skjønt de i 3die og 4de Klasse følge den matematisk-naturvidenskabelige Retning, benytte 4de Klasses Examen som Afgangsexamen, saasom Hovedsætningerne om faste Legemers Bevægelse (Faldet, Pendulet, Kastebevægelsen, Kredsbevægelsen, Stødet), flydende Legemers Bevægelse, Galvanisme (Dampmaskinen, den elektriske Telegraf). Ministeriet

har regnet paa, ikke længe efter Cirkulærrets Udgivelse og Kursets Begyndelse at se Skolerne i Besiddelse af en for Øjemedet beregnet Lærebog af Prof. Holten, men som endnu ikke er udkommen. Idet Ministeriet derfor ikke miskjender den for Lærerne opstaaede Vanskelighed og Usikkerhed, maa det dels opfordre dem til at overveje, hvad de selv efter det her i Almindelighed Antydede anse for det Væsentlige til at afrunde og udfulde det i Cirkulærrets Fortegnelse betegnede Kursus, stolende paa, at man ikke ved Tilendebringelsen af det første Kursus vil gaa smaaligt irette med dem om Enkeltheder, dels bemærke, at man i det Ringeste i én Skole har fundet Udvej til at tillægge Naturlære 3 ugentlige Timer i 3die og 4de Klasse, og at det maaske ogsaa kunde forsøges, med Bibehold af 2 ugentlige Timer, at give Realdisciplene i 4de Klasse én ugentlig Time til for i den at gjennemgaa visse til Afslutningen nødvendige Afsnit, der for de øvrige Disciple maatte opsættes. Endelig skal Ministeriet ikke lade ubemærket, at man i Aalborg Skole har indført i disse Klasser Lorenz's kortfattede Naturlære istedetfor Holtens Bog, og at den af en Sagkyndig er betegnet som den for et indskrænket Timetal bedst beregnede Bog.

7. Orienterende Oversigt over de Udtalelser, der blevet tilstillede Min. om det Spørgsmaal, som af dette i Novbr. 1875 sattes i Bevægelse „Angaaende en Forbindelse mellem Almueskolen og den lærde Skole“.

8. Cirkulære fra Min. af 30 Novbr. til samtlige Rektorer og Bestyrere af lærde Skoler. Den i Undervisningsinspektionens Beretning for 1876, der i Aftryk er sendt de lærde Skolers Rektorer og Bestyrere, indeholdte Bemærkning om Inddragelse under Prøven i Latin og Græsk af en Prøve i Antikviteter, Mythologi og Litteraturhistorie har givet en af de lærde Skolers

Rektorer Anledning til Tvivi om Omfanget af de Fordringer, der i saa Henseende kunne stilles. Han har med Henvisning til den siden 1850 dannede Praxis og efter den indskrænkede Tid, som nu er indrømmet Undervisningen i de klassiske Sprog, andraget paa, at Disciplene maatte befries for den Byrde, som en Efterfølgelse af Beretningens Ordlyd vilde paalægge dem.

I Anledning heraf og i Overensstemmelse med den om Sagen yderligere første Forhandling med Undervisningsinspektionen skal Ministeriet til Efterretning og Iagttagelse herved meddele Følgende:

Med Inspektionen maa Ministeriet være enigt i, at det er ligesaa ønskeligt som nødvendigt, at der under Prøven i Latin og Græsk skaffes Sikkerhed tilstede for, at Kandidaterne ere i Besiddelse af en vis Kundskab i de nævnte Fag. Paa den anden Side maa det dog erkjendes og fastholdes, at der efter den Praxis, der siden 1850 med den tidlige Undervisningsinspektørs Billigelse har udviklet sig baade med Hensyn til Omfanget, hvori, og Maaden hvorpaa Undervisningen i Antikviteter, Mythologi og Litteraturhistorie i Skolerne har kunnet gives, ikke kan blive Spørgsmaal om at betragte dem som egentlige Bifag, i hvilke der særlig skal examineres. Denne Praxis er nemlig gaaet ud paa i Forbindelse med Undervisningen i det Sproglige at give Disciplene saa meget af de nævnte Fag, som Forstaaelsen af de Forfattere, der læses, og hvori der altsaa ved Examen kan prøves, med Nødvendighed kræver. Heraf følger at det, der kan gjøres til Gjenstand for Prøve, bliver Noget, som staar i nær og umiddelbar Forbindelse med den Forfatterlæsning, som den enkelte Skoles Kandidater opgive, og just derfor, udenfor det almindelige Grundlag, som maa forudsættes som uundværligt for Forstaaelsen af enhver klassisk Forfatter, kan blive noget til-

dels Forskjelligt ved de forskjellige Skoler. Idet Prøven og som Følge heraf Undervisningen fremdeles vil være at rette herpaa, og hvorefter det vil være ligegyldigt, om den berører det ene eller det andet af de nævnte Bifag, skal Ministeriet, med Hensyn til at der tillige er ytret Twivl om, hvorvidt der til en saadan Prøve vil under Examinationen kunne levnes den nødvendige Tid, kun tilføje, at det er en Selvfølge, at man ved Lægningen af Examensschemaet herpaa maa indrette sig.

9. Oplysning om Discipelfrekvensen og Beneficieforeelingen i de offentlige lærde Skoler for Skoleaaret 1876—77.

---

6. Bibliothek og Samlinger.

Siden forrige Aars Beretning er til Bibliotheket anskaffet følgende Bøger.

A. Nyere Sprogs Litteratur.

Andersens (H. C.) samlede Skrifter. H. 1—17.

Andersen (Breve til H. C.) Udg. af C. St. A. Bille og Nik. Bøgh. Kbhn. 1877.

Arentzen, Kr.: Baggesen og Oehlenschläger. VI.

Bellman, C. M : Skrifter. Ny samling utg. af C. Eichhorn. H. 1 2. Stockholm 1876.

Brahei (Tychonis) et ad eum doctorum virorum epistolæ nunc primum coll. et ed. a F. R. Friis. Fasc. I. Havniæ (1876).

Brandes, G.: Søren Kierkegaard. En kritisk Fremstilling i Grundrids. Kbhn. 1877.

— : Danske Digtere. Charakterbilleder. Kbhn. 1877.

Bruun, Chr.: Samfundet til d. da. Literaturs Fremme i Tidsr. 1827—1877. Kbhn. 1877.

- Byron: Udv. dram. Digte og Fortæll. Overs af Lembcke.
H. 6.
- Engelhardt, Conr.: Thorsbjerg Mosefund. Kbhn. 1863.
4to.
- — Fynske Mosefund Nr. II. Vimose Fundet Kbhn.
1869. — 4to.
- For Nordens Ungdom. 1876, Maj.
- Goldschmidt, M.: Livs Erindringer og Resultater. I. II.
Kbhn. 1877.
- Grundtvig, Sv.: Danmarks gl. Folkeviser. IV, 4.
- Hammerich, Fr.: Nordens ældste Digt, opl. og overs.
Kbhn. 1876.
- Heltesagaer (Nordiske). Paa Dansk ved Fr. Winkel
Horn. Kbhn. 1876.
- Ingemanns (B. S.) Samlede Skrifter. Første Afdel.
(Dramat. Digte.) D. 1 - 6. Kbhn. 1843.
- (Kierkegaard, S.) H. P. Barfod: Af S. K.'s Efterladte
Papirer. 1847.
- Konung Erik XIV:s krönika — af Dan. H. Hund. Ef-
ter Äldre Handsk. utg. af F. A. Dahlgren. Stockholm
1847.
- Kristensen, E. T.: Gamle jy. Folkev. H. 5.
- Maurer, Konr.: Island von seiner ersten Entdeckung bis
zum Untergange des Freistaates. München 1874.
- Munch, P. A.: Samlede Afhandl; IV, 4—7.
- Møller, P. L.: Lyriske Digte. Kbhn. 1840.
- Månedskrift (Nordisk). 1876, Maj—1877, April
- Overskou: Den danske Skueplads. B. VI og VII, H.
12—15.
- Ranchs (Hieron. Justesen) danske Skuespil og Fugle-
vise. Udg. ved S. Birket Smith. Kbhn. 1876—77.
- Rothe, Tyge: Tale til Minde om Gerner. Kbhn (1788).
- Tidsskrift (Nord.) for almendann. og underhold. Læs-

- ning (Fortsætt. af „For Nordens Ungdom“). 1776,
Juni—1877, Marts.
- Wadstena kloster-reglor. Efter gamle Handskr. utg. af
C. F. Lindström. Stockholm 1845.
- Wergeland (Breve fra Henr.). Udg. af H. Lassen.
Christiania 1867.
- Aarbøger for nord. Oldk. og H. 1876.
-

Herders's (J. G. v.) sämmtliche poetische Werke. B.
1—12. Wien 1818.

Grimm, J. u. W.: Deutsch. Wörterb. IV, 1, 9. IV, 2, 10.

Elze: Lord Byron. H. 2—4.

Grose, Fr.: A glossary of provincial and local words
used in England. London 1839.

Taine, H.: Den engelske Literaturs Historie. D. 4. Den
nyere Tid i England. Overs. af H. S. Vodskov.
Kbhv. 1877.

B. Græsk og latinsk Filologi.

Aristophanes: Ausgewählte Komoedien Erkl. von Theod.
Koch. Bändch. 2. Die Ritter. Leipzig 1853.

Josephi (Flavii) opera omnia ab Imm. Bekkero recogn.
Vol. I.—VI. Lipsiæ 1855. 56.

Luciani Samosatensis Opera, quæ quidem extant, omnia
Græce et Latine — una cum G. Cognati et Jo. Sam-
buci Annotationibus. Per Sebast. Henricpetri Basileæ
(1563). (Skj. af Dr. Dircks i Gram.)

(Lykurg.) Kommentar til L.s Tale mod Leokrates.
Af F. Nutzhorn. Kbhv. 1859.

Lysias: Ausgewählte Reden. Für d. Schulgebr. erkl.
von Herm. Frohberger. Bändch. 1—3. Leipzig 1866—71.

Pindari Olympia etc. Cæterorum octo Lyricorum car-
mina. Edit. V Græcolatina. Apud Paul. Stephanum 1612.

Thucydides, erkl. von J. Classen. B. 1. 2. Berlin 1862.
63. — B. 3. Zweite Aufl. Berlin 1875.

Ciceronis (M. Tullii) opera quæ supersunt omnia ex re-
cens. J. C. Orellii. Edit. alt. emend. Cur. J. C. Orel-
lius et J. G. Baiterius (vol. IV Bait. et Halmius).
Vol. I—IV. Turici 1845—61.

Justinus. Trogi Pompei hist. Philipp. epitoma. Rec. J.
Jeep. Edit. minor. Lipsiæ 1862.

Lange, Ludv.: Römische Alterthümer. B. I. II. III,
Abth. 1. Berlin 1863—71.

Baudii (Domin.) Amores, Ed. Petro Scriverio Amstelo-
dami 1638. (Skj. af Dr. Dircks i Gram.)

Dictionnaire des antiquités gr. et rom. Fasc. V.

Jahresberichte über die Fortschritte der classischen Al-
terthumswissenschaft, herausgeg. von C. Bursian.
Jahrg. IV, H. 1. 2. Berlin 1877.

D. Pædagogik. Undervisningsvæsen.

Engelstoft, L.: Efterretninger ang. Kbhns Universitet,
Sorøe Acad. og de lærde Skoler. Første Aargang.
1823. Kbhns.

Goos, C.: Aarbog for Kbhns Univers. osv. 1873—75.
Kbhns. 1876.

Indbydelsesskrifter:

1. Fra Kbhns Universitet. (C. W. Smith: De verbis im-
perfect. et perfectivis in lingvis Slavon. — J. L. Us-
sing: Om Græk. og Rom. Huse).
2. Fra danske Skoler for 1876: Aalborg Kathdsk. (Rek-
torindsætt.) — Aarhus Kathdsk. — Borgerdydsk. i
Kbhns. — Do. paa Kristianshavn. — Fredericia Lat-

- og Realsk. — Frederiksborg l. Sk. (I. C. Berg: Skolernes Forbindelse. II. Samme: Den asiat. Literatur. (Fortsættelse). — Haderslev Lær. Sk. — Helsingørs høj. Realsk. (V. Lassen: Et Bidrag til Helsingørs Hist.) — Herlufsholms l. Sk. — Horsens l. Sk. (C. Iversen: Et Forslag til en nærm. Forbind. mellem Almuesk. og d. l. Sk.) — Krebs's Forbsk. — Metropolsk. (C. J. Fogh: Bemærkn. ang. en Forb. m. Almuesk. og d. l. Sk.) — Nykjøbing Kathdsk. — Odense Kathdsk. (K. Schmidt: Oversigt over de vigtigste baade experim. og theor. Undersøg. af Lysets Farvespred. ved Brydn.) — Randers l. Sk. (F. E. Hundrup: Lærerstanden — i Ebeltoft, Grenaa, Hobro, Mariager og Skive.) — Roskilde Kathdsk. — Rønne høj. Realsk. — Slagelse Realsk. (E. Zeuthen: Kortfattet Trigonometri for Semin. og Realsk.) — Sorø Akad. Sk. (Udv. Breve af L. Smith, medd. af J. H. Bang.) — Lat.- og Realsk. i St. Kongensgade. — Vejle Amts høj. Realsk. — Det v. Westenske Inst. — Viborg Kathdsk. (I. H. H. Lefolii: Om Sk. som væsentl. medvirk. til Standsomskiftn. — II. A. Feddersen: Naturhist. ved Optagelsespr. og i Sk.) — Vordingborg Realsk. — Reykjavík l. Sk. (for 1875. — Supplem. til isl. Ordbøger).
3. Fra norske Sk. for 1875: Arendal off. Sk. — Bergens Kathdsk. — Frederikshalds off. Sk. (H. Blom: En Meddel. fra Kristendommens ældste Tid — m. m.) — Gjertsens Sk. (Kr. Lassen: Lidt fra preussiske Skoler.) — Kristiania Kathdsk. — Laurvigs off. Sk. — Lillehammers Sk. — Molde Sk. (Kongl. Resolut. og Depart.-Skriv. vedrørende Skoleloven af 17 Juni 1869.) — Skiens off. Sk. — Stavanger off. Sk. (Hougland: Udv. Regne-Opgaver for Middelsk. 3 øverste Kl.) — Throndhjems Kathdsk. (Fr. Lütke: Ordforkl. og Anmerkn. til H. H. Petersens franske Læsebog.) — Aalesunds

off. Sk. — Aars og Voss's Latin- og Realsk. (J. Aars: Zeus.)

4. Fra svenske Skoler for 1876: Christianstad (Desuden: Inbjudn. till invign. af Sk. nya Lärarhus.) — Falun. (F. lärowerkskollegii utlåtande öfv. Komiterades förslag til stadga för rikets alm. läroverk.) — Gefle. — Göteborg. — Göteborgs Real-Gymnasium. — Halmstad. (H. F. Hult: Et jämförande blik på undervisningsväss. i Sver. före och efter 1849.) — Helsingborg. (N. Bengtsson: Om presens partic. på —ing i Engelskan etc.) — Hernösand. — Hudiksvall. — Jönköping. — Kalmar. — Karlskrona. — Karlstad. (J. Wallinder: Några strödda anmärkn.) — Linköping. — Luleå. (Utkast till Studieplan för undervisn. i Modersmålet) — Lund. — Lunds priv. elementarsk. — Malmö. (O. Nielsen: Danm. uppträd. i d. Sv. Tronföljarefrågan 1739—1743.) — Norrköping — Nyköping. — Skara (The First Canto of Runeberg's Nadeschda, transl. into Engl.) — Stockholm. (A. Klint: Utelemnande af Artikeln vid franska Noms Communs.) — Do. nya elementarskolan. (K. G. Helström: Om plana likformiga figurer). — Srengnäs. (J. A. Drysén: Str. lärov. Arkiv.) — Umeå. — Upsala. (P. F. L. Bagge: De syntaxi Propertiana.) — Wenersborg. — Wallinska flickskolan. — Westervik. — Westerås. — Wexjö. — Wisby. — Örebro. — Östersund.

Møller, Otto: Til Alvor i Skole- og Folkeliv. Fire Fodrag. Kbhn. 1876.

Rovsing, K.: Bidrag til praktisk Pædagogik. Om Undervisningens Stof. Kbhn. 1876.

— — : Fra et Besøg i de amerikanske Skoler. Kbhn. 1876.

Rørdam, H.: Kbhn's Univ. Hist. osv, III, 5.

Tidsskrift (Nord.) for Philol. og Pædag. Ny Række.
 II, 3. 4. — Nordisk Tidsskr. for Filologi. Ny Række.
 III, 1.

Østergaard, H.: Om Fortsættelsesskolevæsenets Organis.
 og Result. i forskj. Egne af Tydskland, Schweiz og
 Frankrig. Aalborg 1877.

E. Theologi.

Doré, G.: Bibelen i Billeder. Lev. 16—22.

Nissen: Samt. over d. bib. Hist. H. 8—11.

Scharling, C. Henr.: En Pilgrimsfærd i det hellige Land.
 Halvdel 1. 2. Kbhn. 1876.

Bungener, F.: Calvin, hans Liv, hans Gjerning, hans
 Skrifter, Overs. af O. Arlaud. Kbhn. 1877.

Gjellerup, S. M.: Biskop Jens Dinesen Jersin. Kbhn.
 1868—70.

Helveg, L. N.: Den Danske Kirkes Historie til Refor-
 mationen. D. 1. 2. Kbhn. 1862—70.

Jørgensen, A. D.: Den nordiske Kirkes Grundlæggelse
 og første Udvikling. H. 1—3.

Nielsen, Fr.: Romer-Kirken i det nittende Aarhundrede.
 En hist. Skildring. — Pavedømmet. Kbhn. 1876.

Samlinger (Ny kirkehist.) 2den Ræ., B. 2—6. 3die Ræ.
 I, 1—3.

F. Filosofi.

Höffding, H.: Den humane Ethik. Kbhn. 1876.

G. Geografi.

Asmussen, A. F.: Ny geistlig Stat. Kbhn. 1876.

Bergsøe, V.: Rom und. Pius d. 9de. H. 21—28.

Bugge's (Thomas) Reise til Paris i Aarene 1798 og
 1799. Kbhn. 1800.

- Darwin, Ch.: Reise om Jorden. Paa Dansk ved E. C. Hansen og A. Jørgensen. Lev. 1—10.
- Diplomatarium (Kbhns). III, 2.
- Fabricius, O.: Horsens Kjøbstads Beskrivelse og Historie. H. 1. 2. Odense.
- Falbe-Hansen, V., og Scharling, Will.: Danmarks Statistik. H. 1. 2.
- Hanck, J. H. T.: Kong Frederik den Anden og Oluf Bagger. Odense 1837.
- Indberetning om den af Prof. Johnstrup foretagne Undersøgelsesreise paa Island 1876. Kbhn. 1877.
- Livingstones tredie — Reise. H. 9—14.
- Lunn, F.: Knabstrup i ældre og nyere Tid. Kbhn. 1876.
- Meddelelser (Statist.) B. 12.
- Richardson, Jacob: Hallandia antiqua et hodierna. Stockholm 1752. Fol.
- Saml. til jydsk Hist. og Topogr. IV, 1. 2.
- Scharling, Will.: Handelsballancens Betydning og rette Opgjørelse. Kbhn. 1876.
- Storm, Gust.: Minder fra en Islandsfærd. Christiania
- Säve, P. A., og Bergman, C. J.: Gotland och Wisby i taflor. Stockh. o. Köpenh. 1858. Tværfol.
- Tabelværk (Statistisk). 3die Række. B. 30.

H. Historie.

- Archiv (Histor.) 1876, Marts—1877, Marts.
- Scherrer, Joh.: Die Gallier und ihre Verfassung. Heidelberg 1865.
- Schmidt, V.: Assyriens og Ægyptens Gamle Historie. D. 2.

-
- Abrahams, N. C. L.: Meddelelser af mit Liv. Udg. af Arth. Abrahams. H. 1—5. Kbhn.
- Abrahamson, F.: V. H. F. A. Læssøe. Et biografisk Udkast. Kbhn. 1869.

- Clausen, H. N., og Schouw, J. F.: Ved Thronskiftet 1848. Kbhn.
- Hoyer, Andr.: König Friederich des Vierten glorwürdigstes Leben. Tondern. 1829.
- Krig (Den dansk-tydske) i Aar. 1848—50. — udg. af Generalstaben. II, 2, 2.
- Magazin (Dansk). 4de Ræ. IV, 3.
- Nathansen, M. L.: Historisk Fremstilling af Jødernes Forhold og Stilling i Danmark. Kbhn. 1860.
- Rosenørn, M. H.: Grey Gert osv. H. 4.
- Samlinger (Danske). 2den Ræ. V, 1—3.
- Steenstrup, Joh. C. H. R.: Normannerne. B. 1. Indledning i Normannertiden. Kbhn 1876.
- Tidsskrift (Histor.) 4de Ræ, V, 4.
- Tschernings (Af A. F.) efterl. Pap. II, Lev. 1—4.
- Urkundensammlung der Gesellsch. für Schl.-Høist.-Lau. Geschichte. IV, 2.
-
- Hofberg: Sv. biogr. Handlex., H. 11—14.
- Lanfrey: Napol. d. F.s Hist. H. 18—21.
- Malmström: Sveriges polit. Historia osv. D. 5.
- Sann och rettmärtigh orsak, Hwarföre — Här Johan then tridie, Sweriges — nu rette reger. Konung, Och — Her Carl — Hertigh til Suderm. —, sampt Rykezens Råd — haffue dömdt och afsatt Kon. Erich then Fiortonde. Actum Holmiæ — 1569. (Slutn. mangler).
- Thierry, Aug.: Erzählungen aus den merovingischen Zeiten. Aus d. Franz. Neue — Ausg. Th. 1. 2. Elberfeld 1857.
- Tidsskrift (Norsk hist.) IV, 2. 3. — 2den Ræ. I, 1.
- (Wergeland, N.): En sandfærdig Beretning om Danmarks politiske Forhold imod Kongeriget Norge. 2det Oplag. Christiania 1817.

I. Mathematik.

- Jørgensen, G. S.: Kortfattet Lærebog i Astronomien. Kbhn. 1859.
- Petersen, Jul.: Methoder og Theorier til Løsning af geometr. Konstruktioner. Kbhn. 1866.
- Steen, A.: Elementær Algebra. 5te Udg. Kbhn. 1874.
- Termansen, Chr.: Populair Veiviser blandt Stjernerne, s. l. et a.

K. Naturvidenskab.

- Jørgensen, S. M.: Kemiens Begyndelsesgrunde til Brug for Skoler. Forkortet Udg. Kbhn. 1876.
- Kjerulf, Th.: Istiden. Kbhn. 1876.
- Lorenz, L.: Kortfattet Naturlære. 2den Udg. Kbhn. 1874.
- Paulsen, A.: Naturkræfterne. Lev. 15—18.
- Schmidt, K.: Mindre Lærebog i Fysik til Brug for Latinsskoler osv. Odense 1876.
- Tidsskr. for Phys. og Ch., XV, 2—12. XVI, 1—3.

Darwin, Charles: Menneskets Afstamning og Parringsvalget. Overs. af J. P. Jacobsen. B. 1. 2. Kbhn. 1874. 75.

Hansen, Em. Chr.: De danske Gjødningssvampe. Kbhn. 1876. (Skj. af Forf.)

Kjærbølling, N.: Skandin. Fugle. 2den Udg. H. 5—10. Tidsskr. for popul. Fremst. af Naturvid. 5te Ræ., III, 2—6. IV, 1. 2.

L. Lovkyndighed.

- Samling af Love og Anordn. 1875—77, H. 1.
- Skibsted: Love og Expedit. vedk. Kirke- og Skolevæsen. Ny Række. 1875—77. H. 1.

M. Lægevidenkaab.

Krenchel, Vald.: Amblyopia centralis. Kbhv. 1876.

N. Encyklopædi.

Aarsberetn. og Meddel. fra d. St. kong. Bibl. III, 1.

Tidende (Ribe Stifts) for 1876. (Skj. af Redakt. Stegemann).

Q. Skjøn Kunst.

Høyens (N. L.) Skrifter. H. 6.

Den fysiske Samling har haft følgende Tilvæxt:
Luftskrue. Bøjet Glasrør til at vise Mariottes Lov. Barometerrør. Boyles Ventil. Heronskugle. Turbine (Segners Mølle). Centrifugalbøje. Tonepibe med Fod. Dampcylinder med Glider og Krumtap (Gjennemsnitsmodel). Maximums- og Minimumsthermometer. 5 tomme Thermometerrør. Elektromagnet med Telegrafapparat. Galvanoplastisk Apparat. 14 Al. Kobbertraad. Hulspejl og Planspejl. Prisma paa Stativ. Vinkelspejl til at stille paa en inddelt Bue. Skjævt Parallelepipedum af Glas til Brydningsvinkler. Papirskjerm. 3 Lindser med tilhørende Stativ. Snurre med Farveskive. Stereoskopkasse med Billeder. Laterna magica med Billeder. Kaledoskop.

---

7. Skolens Beneficier.

Det forudsikkes her til Underretning for Forældre og Værger, at Ansøgning om fri Skolegang eller Stipendier, der kan stiles til Ministeriet eller til Rektor, maa

indgives til sidstnævnte ved det ny Skoleaars Begyndelse, senest inden 1ste Septbr. Den ansøgende maa give fuldstændig Oplysning om sin Formuesstilling og led sage den med Vidnesbyrd fra bekjendte Mænd. For den, der allerede har nydt et Beneficium, behøver der ikke fremdeles at ansøges. For at opnaa Beneficium kræves et Aars Skolegang. Realisterne kunne kun faa fri Undervisning, intet Pengestipendum.

A. De Beneficier, hvortil Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet udnævner efter Rektors Indstilling, have i Skoleaaret 1876—77 været saaledes fordelte:

1. Fri Undervisning: J. Jensen, F. J. d'Origny, J. C. Petersen, C. S. Blinkenberg, A. A. Kinch, C. J. Lange, N. J. F. Horsbøl; desuden som Lærersønner: V. J. Kinch, T. R. L. Krarup, T. F. Riis og A. J. Kin ch.

2. Af disse Gratister have følgende desuden nydt Stipendum:

120 Kr.: J. Jensen, J. C. Petersen, V. J. Kinch og C. S. Blinkenberg; 90 Kr.: F. J. d'Origny, T. R. L. Krarup og C. J. Lange; 60 Kr.: A. A. Kinch.

3. Stipendum uden fri Undervisning som Bidrag til Skolepengenes Udredelse:

120 Kr.: T. L. Schiøler, A. F. Sodemann, K. Johansen, P. Dircks og O. Fischer; 90 Kr.: J. R. Petersen; 60 Kr.: J. S. Lindbæk, P. S. Thomsen, P. J. Søgaard, F. G. G. Svendsen og E. L. V. C. Bovien.

B. Det Borchske Legat (49 Kr. 40 Ø. til lige Deling mellem 2) har været tillagt Student J. A. Ohrt og Discipel J. C. Petersen.

C. Det Moltkeske Legat for Embedsmænds Sønner, som bortgives af Lensgreve Moltke-Bregentved,

(80 Kr. aarlig) har været tillagt F. J. d'Origny og F. G. G. Svendsen.

D. Nis Nissens Legat uddeltes i December af Lærerkolleget saaledes:

Af de 4 Femtedele (856 Kr.) for uformuende Disciple, der vise god Opførsel:

100 Kr.: J. C. Petersen, T. L. Schiøler, K. Johansen, C. J. Lange, (for de 3 første tillige Flidsbelønning); 78 Kr.: A. A. Kinch, E. L. V. C. Bovien (for begge tillige Flidsbelønning); 60 Kr.: J. Jensen, F. J. d'Origny, A. F. Sodemann, C. S. Blinkenberg (tillige som Flidsbelønning), P. J. Søgaard.

Af den ene Femtedel (214 Kr.) for Disciple, som udmærke sig ved Flid og Sædelighed uden egentlig at trænge til Understøttelse:

27 Kr.: C. V. J. Balslev; 25 Kr.: T. R. L. Krarup, C. Hansen, N. J. Lütken; 16 Kr.: L. H. Fin nemann, J. S. Lindbæk, P. S. Thomsen, A. P. Andersen, H. M. Hansen, A. J. Kinch og O. Svensson.

De hjemfaldne Oplagspenge, 227 Kr., tildeltes Studenterne Chr. Ferslev med 100 Kr., V. Bloch med 77 Kr., C. H. Haunstrup med 50 Kr.

8. Udtog af Skolens Regnskab for 1876—77.

	Indtaegt.	Kr.	Ø.
1. Beholdning fra 1875—76	3947	83	
2. Rest af Arvefæsteafgift for 1875	990	37	
3. Forudbetaling paa do. for 1876	379	58	
4. Rest af Tiende for 1875.....	3988	44	
5. Forudbetaling paa do. for 1876	1620	2	
	At overføre	10926	24

	Kr.	Ø.
Overført	10926	24
6. Indtægter af Kirker og Præstekald for Regnskabet 1876—77	705	45
7. Renter	1004	72
8. Skolekontingenter	4514	"
9. Indtægter af Hospitaler	814	11
10. Forskjellige ubestemte og extraordinære Indtægter	"	"
11. Pro Balance Konto for 1875—76	"	"
12. Tilskud fra den almindelige Skolefond	24700	"
13. Efter Decision	"	20
14. Indeholdt til Dækning af Præmier for Lærere	1576	54
15. Renter af deponerede Effekter	180	"
16. Teilmanns Legat til Bibliotheket	120	"
17. Stipendiefonden	3408	3
18. Thurah Falsters Legat	138	62
19. Nis Nissens Legat	1114	23
20. Borchs Legat: Fra Universitetskvæsturen	49	40
Summa	<u>49251</u>	<u>54</u>

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Skatter forsaavidt de udredes af Skolevæsenet selv	324	37
2. Ved Tiendeoverdragelser	83	71
3. Tilbagebetalte Skolepenge for en Discipel	15	"
4. Efter Decision	"	12
5. Gager til Lærere	23212	63
6. Tilsyn med Samlingerne	64	"
7. Pedellens Løn	299	"
8. For Timeundervisning	1111	75
9. Pensioner og Vartpenge	1542	12
At overføre	<u>26652</u>	<u>70</u>

		Kr.	Ø.
	Overført	26652	70
10.	Bibliothek og videnskabelige Apparater	675	43
11.	Bygningsudgifter	6753	84
12.	Inventariets Vedligeholdelse.....	300	"
13.	Godtgjørelse til Lærere for Afsavn af Embedsbolig	204	,
14.	Brændsels- og Belysningsfornødenheder	1108	27
15.	Skatter og Afgifter, navnlig de kommunale	203	61
16.	Regnskabsførelsen	720	"
17.	Forskjellige løbende og extraordinære Udgifter	871	25
18.	Til Undervisning i Skydevaabens Brug	148	2
19.	Forskud af Præmier for Lærere.....	1561	70
20.	Renter af deponerede Effekter	180	,
21.	Stipendiefonden.....	2638	62
22.	Thurah Falsters Legat	138	62
23.	Nis Nissens Legat.....	1114	23
24.	Borchs Legat til en Discipel for 2 Aar	49	40
	Saldo Kassebeholdning d. 31 Marts 1877	5931	85
	Balance	49251	54

9. Skolens Afgangs- og Aarsexamen.

Den skriftlige Del af Afgangsexamen og af IV Klasses Aarsexamen afholdes d. 15de og 16de Juni; til samme Tid aflægger V Klasse den skriftlige Prøve; for de øvrige Klasser afholdes den skriftlige Examen d. 29 og 30 Juni og 2den Juli.

Den mundtlige Del af Prøverne finder Sted i følgende Orden*):

*). De efter Klokkeslettet opførte Bogstaver betegne Examinationslokalet: a Syngesalen, b I Klasses, c II Klasses, d III Klasses Værelse; i Naturlære og Naturhistorie examineres i de Rum, hvori der undervises i disse Fag.

Afgangsexamen.

Onsdag d. 11 Juli: Kl. 8 Græsk; Kl. 1 Historie; Kl. 6 Oldnordisk.

Torsdag d. 12 Juli: Kl. 8 Latin; Kl. 1 Engelsk; Kl. 6 Fransk.

Fredag d. 13 Juli: Kl. 8 Naturlære.

Skolens Aarsexamen.

Onsdag d. 4 Juli.

V Kl.	8—10½.	a. Latin, Krarup.
III Kl.	2—4½.	Naturhistorie og (m.-n.) Naturlære, Ramsing.
II Kl.	8—11.	b. Tysk, Trugaard.
I Kl.	8—11.	c. Religion, Øllgaard.

Torsdag d. 5 Juli.

V Kl.	8—10.	a. Græsk, Krarup.
IV Kl.	10—12.	a. Fransk, Trugaard.
III Kl.	8—10½.	b. Religion, Øllgaard.
	2—4	d. Latin, Kinch.
II R og I R	2—5.	c. Engelsk, Riis.
I Kl.	8—11.	c. Geografi, Ramsing.

Fredag d. 6 Juli.

V Kl.	8—9½.	Naturlære, Ramsing.
IV Kl.	8—9½.	a. Græsk, Fraas.
II Kl.	9½—12.	b. Geografi, Ramsing.
II st. Kl.	10—12.	d. Fransk, Trugaard.
II R	10—11.	c. Dansk, Øllgaard.

Om Eftermiddagen fra Kl. 2 prøves de ny anmeldte.

Løverdag d. 7 Juli.

V Kl.	8—9½.	a. Oldnordisk, Kinch.
IV Kl.	10—12.	a. Geografi, Fraas.
III Kl.	8—9½.	d. Græsk, Riis.

II Kl.	2 - 5.	c. Historie, Trugaard.
I Kl.	8 - 11.	c. Dansk, Øllgaard.
	2 - 5.	b. Mathematik, Salto.

Mandag d. 9 Juli.

V Kl.	8 - 10.	a. Historie, Fraas.
IV Kl.	2 - 4.	Naturhistorie, Ramsing.
III Kl.	2 - 5.	c. Tysk, Trugaard.
II st. Kl.	10 - 12.	d. Latin, Fraas.
I Kl.	8 - 11.	Naturhistorie, Ramsing.
I st. Kl.	2 - 4.	d. Latin, Kinch.
	Kl. 5.	Alle Klasser Gymnastik.

Tirsdag d. 10 Juli.

V Kl.	10 - 12.	a. Fransk, Trugaard.
IV Kl.	8 - 10.	a. Tysk, Trugaard.
III Kl.	8 - 12.	d. Mathematik, Salto.
	2 - 5.	b. Geografi, Fraas.
II Kl.	10 - 12.	c. Religion, Øllgaard.
I Kl.	2 - 5.	d. Tysk, Øllgaard.

Onsdag d. 11 Juli.

IV Kl.	4 - 6.	c. Historie, Øllgaard.
II Kl.	8 - 12.	b. Mathematik, Salto.
I st. Kl.	2 - 4.	b. Fransk, Trugaard

Torsdag d. 12 Juli.

IV Kl.	5.	b. Latin, Kinch.
III Kl.	2 - 4½.	c. Historie, Øllgaard.
II Kl.	2 - 5.	Naturhistorie, Ramsing.

Fredag d. 13 Juli.

V Kl.	10½ - 12	d. Engelsk, Riis.
IV Kl.	12.	a. Mathematik, Salto.
III Kl.	8 - 11.	b. Fransk, Trugaard.
I Kl.	8 - 11.	c. Historie, Øllgaard.

Løverdag d. 14 Juli Kl. 10 Sangprøve og umiddelbart derefter Bekjendtgjørelse af Examens Udfald, Dimission og Omflytning. Derefter begynder Sommerferien, der varer til Onsdagen d. 15 August Kl. 2.

Onsdagen d. 15 August Kl. 8 prøves de af de ny anmeldte, som ikke have kunnet møde d. 6 Juli.

Disciplenes Forældre og Værger saa vel som enhver anden, der interesserer sig for Skolen, indbydes til at overvære de mundtlige Prøver, Sangprøven og Slutningsmødet.

Ribe Kathedralskole i Juni 1877.

M. Krarup.

25
1

President of the Tenth N.Y. State Geological Survey
departs October. Preparing to leave to Extreme China
Division of Geology. Detracted by
letter got back to Ossabaw on 15 August N.Y.
Ossabaw on 15 August N.Y. & buried in the
the same day from life gave him more of a trial
Division of Geology of U.S. Geological Survey
says he is interested in the project, inquiries to be
overlaid of multilayer rock, sandstone &
make

Ridge Rataignjekofe, July, 1887.

M. H. Ladd.

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsexamen

i

Ribe Kathedralskole

i Juli 1878.

Skoleetterretninger for 1877—78

Af Rektor M. Krarup.

Ribe.

Trykt i Stiftsbogtrykkeriet.

1878.

ବ୍ୟାକ ହେ ଏହି ପ୍ରକାଶକ୍ତି

ମୁଦ୍ରଣ ପରିକାଳି

Efterretninger

om

RIBE KATHEDRALSKOLE

for Skoleaaret 1877—78.

Af M. Krarup.

$\pi_1(M) \cong \langle f_1, f_2 \mid f_1^2 = f_2^2 = 1 \rangle$

$\pi_1(M) \cong \langle f_1, f_2 \mid f_1^2 = f_2^2 = 1 \rangle$

1. Skolens Examina i 1877.

Afgangsexamen. Til denne indstillede sig de 3 af VI Klasses 4 Disciple. Den skriftlige Del foretages efter Ministeriets Bestemmelse d. 15de og 16de Juni; den mundtlige Del afholdtes efter det fra Inspektionen udgaaede Skema d. 11te, 12te og 13de Juli. Som Meddommere vare tilstede Inspektionens Medlem Professor Holm i Dansk, Oldnordisk, Latin, Græsk, Engelsk og Historie, Docent Dr. Zeuthen i Fransk og Naturlære.

Opgaverne ved den skriftlige Examen vare følgende:

1. Udarbejdelse i Modersmalet (fri Opgave). Den sande og den falske Humanitetsfølelse.
2. Udarbejdelse i Modersmalet (bunden Opgave). Rom to Gange Verdens Behersker.
3. Oversættelse fra Latin til Dansk. Cicero Bruto S. In epistola tua reprehendis, quod in honoribus decernendis fuerim nimius et tanquam prodigus. Ego vero, quid secutus sim in sententiis dicendis, ignorare te nolo. Post interitum Cæsar is et vestras memorabiles Idus Martias, Brute, quid ego prætermissum a vobis, qvantamque impendere rei publicæ tempestatem dixerim, non es oblitus. Magna pestis erat depulsa per vos, magna populi Romani macula deleta, vobis vero parta divina gloria, sed instrumentum*) regni delatum ad Lepidum et Antonium, quorum uterque pacem metuebat, inimicus otio erat. His ardentibus perturbandæ

rei publicæ cupiditate, quod opponi posset præsidium, non habebamus. Itaque quum teneri urbem a parricidis viderem, nec te in ea nec Cassium tuto esse posse, mihi quoque ipsi esse excedendum putavi. Sed animus meus, qui a patriæ caritate nunquam alienatur, discessum ab eius periculis ferre non potuit. Romam ut redii, statim me obtuli Antonii sceleri et dementiae; quem quum in me incitavissem, consilia inire coepi rei publicæ liberandæ. Ideo Cæsarem auxi hunc adolescentem, per quem adhuc vivimus, si verum fateri volumus. Huic habitu sunt a me honores nulli, Brute, nisi debiti, nulli nisi necessarii; maioresque etiam decreverunt Philippus et Servilius. Sed nescio quo modo facilius homines in timore benigni, quam in victoria grati reperiuntur. Ego enim, D. Bruto liberato, quum lætissimus ille civitati dies illuxisset, idemque casu Bruti natalis esset, decrevi, ut in fastis ad eum diem Bruti nomen adscriberetur, in eoque sum maiorum exemplum secutus. Quod ego quum dabam Bruto, notam esse in fastis gratissimæ victoriæ sempiternam volebam; sed illo die cognovi plures in senatu malevolos esse quam gratos, et maxima senatus pars præteriti periculi oblitus est.

*) instrumentum, quo aliquid instruitur et paratur; hoc loco exercitus intelliguntur.

4. Fransk Stil. Episode af Borgerkrigen i Spanien. Indesluttede i Klosteret San Francisco havde disse tapre Folk at udholde to Belejninger efter hinanden. En Officer med den største Energi, Oberstløjtnant i Armeen, Don Francisco Sanz, havde Befalingen over dem. Der vistes Heltegjerninger, som Oldtiden ikke kan anføre smukkere. Klosteret indeholdt en stor Mængde Krudt; en Korporal af de frivillige paatog sig at vaage over Oplaget med Ed paa at sætte Ild derpaa, dersom det lykkedes Karlisterne at til-

tvinge sig Indgangen. Forgjæves havde den fjendtlige Anfører tilbudt de belejrede, at de maatte overgive sig; for at besejre deres Modstand havde Karlisterne den Ide at fremstille for deres Øjne deres Hustruer og Børn, som de havde bemægtiget sig. Kommandanten lod svare: „Jeg har sagt, at jeg ikke overgiver mig, og jeg vil ikke overgive mig; at jeg vil stikke Ild paa Krudtet, og jeg stikker Ild derpaa. Jeg vil ikke vide af flere Parlementærer at sige. Jeg vil give Befaling til at fyre paa hvemsomhelst, der viser sig foran Fortet, og dersom det er min Hustru og min Datter, og dersom Soldaterne nægte at skyde, saa vil jeg dræbe dem med min egen Haand.“ Erindrer dette ikke om det berømte Træk af Perez de Gusman, som, da han blev angrebet af Maurerne i Slottet Tarifa, og da disse, der havde gjort sig til Herrer af hans unge Søn, truede med at dræbe Barnet, dersom Pladsen ikke overgav sig, istedenfor Svar kun tilkastede dem sin Dolk fra Murene?

Oberstløjtnant, lieutenant-colonel. Der vistes, oversæt: der var. Heltegjerninger, des actes d'heroisme. over, auprès de. Oplaget, le dépôt. at tiltvinge sig, forcer. de maatte, oversættes ikke. at fremstille for, amener sous. at bemægtige sig, s'emparer de. at ville vide af at sige, vouloir. at fyre paa, faire feu à. at skyde, tirer. et Træk, un trait. true med, menacer de.

Examens Udfald ses af omstaaende Liste

C. V. J. Balslev	mg+	mg+-	mg+	mg+	Udarb. i Modersm. (fri)
F. J. d'Origny	g+	mg	mg+	mg+	Udarb. i Modersm. (bunden)
L.H. Finnemann	tg	mg	mg+	mg+	Oldnordisk.
	mg÷	mg÷	mg÷	mg÷	Latin, skriftl.
	g	tg+	tg+	tg+	Latin, mundtl. (i det læste)
	g÷	mg÷	mg÷	mg÷	Latin, mundtl. (ikke læst)
	mg	mg	mg+	mg+	Græsk
	g÷	mg÷	mg+	mg+	Fransk
	tg+	g	ug	ug	Engelsk
	g	mg÷	ug÷	ug÷	Historie
	mg÷	g	g	g	Naturlære.
	g+	g+	g+	g+	Points
	64	79	102	102	Første Anden
	Anden				Hovedkarakter

Skolens **Hovedexamen** afholdtes efter det Skema, som fandtes aftrykt i Indbydelsesskriftet for 1877.

Ved IV Klasses Examen var Professor Holm Meddommer i Latin, Docent Zeuthen i Mathematik. Af Klassens 4 Disciple bestod

T. R. L. Krarup med 83 Points.

C. S. Blinkenberg med 82 P.

K. Johansen med 69 P.

N. P. T. Lind med 59 P.

De 3 første opflyttedes i V Klasse, medens den 4de forlod Skolen med Afgangsbevis.

De fra Ministeriet tilsendte Opgaver ved IV Klasses skriftlige Examen vare følgende:

.1 Udarbejdelse i Modersmaalet. Australiens vigtigste Ejendommeligheder.

2. Latinsk Stil. Da Macedonernes¹⁾ Konge Philip i Aaret 336 før Christi Fødsel var blevet dræbt af en Fjende Pausanias i Ægæ, en macedonisk By, fulgte hans Søn Alexander, kun 20 Aar gammel, efter ham²⁾. Allerede to Aar tidligere havde denne kæmpet tappert imod Athenienserne og Thebanerne i Slaget ved Chæronea, ved hvilket Slag Grækenland blev undertvunget³⁾ af Macedonerne. Siden, vide vi alle, at han ved sit store Tog⁴⁾ imod Perserne undertvang en stor Del af Asien og Ægypten, at han førte sin Hær indtil Indien, hinsides Floden Indus, og at han 13 Aar efterat han var blevet Konge, døde i Babylon. Alexanders Fader havde for at opdrage ham godt betroet⁵⁾ hans Opdragelse til Philosophen Aristoteles, en af Oldtidens⁶⁾ viseste Mænd. Alexander udmarkede sig⁷⁾ derfor hele sit Liv igjennem ikke blot ved Tapperhed, men ogsaa ved Kjærlighed til Videnskaberne⁸⁾. Af alle Digtere elskede han Homer højst, og det fortælles, at han

stedse førte et Exemplar⁹⁾ af denne Digtters Værker med sig.

¹⁾ Macedo. ²⁾ „følge efter“ udtrykkes ved „succedo“. ³⁾ subigere. ⁴⁾ expeditio. ⁵⁾ mandare. ⁶⁾ antiquum tempus. ⁷⁾ „udmærke sig“ udtrykkes ved „excello“. ⁸⁾ litteræ. ⁹⁾ exemplum.

3. Arithmetik. 1) En Kjøbmand har tre Vexler, som, naar de forfalde til Betaling, indbringe følgende Beløb:

500 Reichsmark (Mℳ)

32 Pund Sterling (£St.)

450 Frances (fr.)

Han sælger dem før Forfalldagagen til en anden, som afdrager 6 pro Cent for hele den Tid, der forløber til Forfalldagen. Hvor meget faar han derfor i Kroner og Øre?

$1 \text{ Mk.} = 90 \text{ Øre}, 1 \text{ £St.} = 18 \text{ Kr. } 20 \text{ Ø.}, 1 \text{ fr.} = 73 \text{ Ø.}$

2) Af Ligningen

$$\frac{ab}{a^2 - bx^2} + \frac{cd}{c^2 - dx^2} = 0$$

søges x under den simpleste Form. Hvad bliver x , naar $a = 28 + 12\sqrt{5}$, $b = 3 + \sqrt{5}$, $c = \frac{1}{2}(29 - 13\sqrt{5})$, $d = 2 - \sqrt{5}$?

3) At finde x , naar

$$\sqrt{\frac{x}{1,104081}} \cdot \sqrt{\frac{2x}{1,104622}} = 1,0302.$$

4. Geometri. 1) Naar man i et Kvadrat ABCD trækker Linier igjennem A, B, C og D under samme Vinkel (dog ikke 45°) med henholdsvis AB, BC, CD og DA, saa danne disse Linier et Kvadrat. Hvorledes bevises det? — Der er givet en Cirkel og et Kvadrat med samme Centrum, Cirklen indenfor Kvadratets Omkreds. Man skal indskrive et Kvadrat i Cirklen saaledes, at

Forlængelserne af dets fire Sider gaa igjennem hver sin af det givne Kvadrats Vinkelspidser. — 2) Trekanten ABC er indskrevet i en Cirkel. En Korde CD, som skærer AB, og hvis indenfor Trekanten liggende Stykke CM er 8", deler Trekanten i to Arealer, der forholde sig som 3 til 2. Siden AB er 10". Hvor store ere Stykkerne af AB? Hvor stor er den Rest MD af Korden CD, som ligger indenfor Cirklen? For det Tilfælde, at CD gaar igjennem Cirklens Centrum O, findes tillige O's Afstand fra AB, C's Afstand fra AB og Areallet af Trekanten ABC.

Halvaarsexamen for indeværende Skoleaar holdtes i Tiden umiddelbart før Juleferien. Den var fuldstændig for de 3 øverste Klassers Vedkommende, hvis Disciple omflyttedes efter dens Udfald; ogsaa for III Realklasses Disciple afholdtes den fuldstændig. I de øvrige Klasser indskrænkedes den til skriftlig Prøve og til mundtlig Examination i enkelte Fag.

D. 12te Juni f. A. indstillede V. M. A. Rossing sig til den for Farmaceuter befalede Prøve i Latin og bestod denne med Karakteren $mg\diamond$.

---

2. Lærerpersonalet.

Da den i Skolen indførte Realundervisning efter at have udviklet sig omrent fuldstændig gjorde Krav paa flere Lærekræfter, end der var tilstede, gjordes der i April f. A. Indstilling om Ansættelse af endnu en Lærer fra Begyndelsen af det ny Skoleaar. Ministeriet tillod

under d. 16de Maj, at der „som en aldeles extraordinær Foranstaltung“ maatte antages en Timelærer ved Skolen, som for en Lønning af 1200 Kr. skulde give 24 Timers Undervisning ugentlig, og ansatte under 27de Juni selv Cand. philol. Engel som saadan. Senere, under 9de Januar d. A., blev imidlertid Hr. Engel konstitueret som Lærer ved Skolen.

Den saaledes opnaaede Forøgelse af Lærerkredsen er i Aarets Løb kommen saa meget mere tilpas, som flere Læreres Sygdomsforfald have medført en Vikarie-ring, der ellers vanskelig vilde have kunnet overkommes.

---

3. Disciplene.

Da forrige Aars Indbydelsesskrift udsendtes, talte Skolen 48 Disciple. Af disse udmeldtes til 1ste Juli J. D. Petersen af II Realklasse og S. L. H. Jensen af I Realklasse; efter Examen dimitteredes, som anført, 3, medens 1 afgik efter at have bestaaet IV Klasses Examen; til samme Tid udmeldtes P. J. Søgaard og J. R. Petersen af III Klasse, A. R. Thygesen af II Realklasse. Derefter vare tilbage i Skolen 39.

Fra 15de August optoges i II st. Kl. 1 Discipel, i I st. Kl. 6, i I Realkl. 8, saa at Skoleaaret begyndte med 54 Disciple. I Aarets Løb ere fremdeles optagne i II Realkl. J. A. Hansen, i I Realkl. L. P. Reggel-sen og P. O. Hansen. Derimod udmeldtes til 1ste Januar E. V. Givskov af IV Kl., til Paaske T. F. Riis af III Realkl.

Skolen tæller saaledes for Øjeblikket 55 Disciple.

De 3 nederste Klasser opføres her i den Orden,

hvor i de sad i April—Maj; det efter Navnet tilføjede Nummer angiver Disciplens Plads efter Middekkarakteren for Aaret. De 3 øverste Klasser, i hvilke der ikke gives daglige Karakterer, opføres i den Orden, de indtage efter Udfaldet af Halvaarsexamen. De, om hvem intet særligt tilføjes, ere studerende af den sproglig-historiske Linie. Ved dem, der ere optagne i dette Skoleaar, anføres Fødselsdagen. Faderens Stilling er anført i Parenthes; hvor Hjemstedet ikke er nævnt, er det Ribe *).

VI KLASSE.

1. Schiøler, Thomas Larsen (Pastor S. i Gundersup, Aalborg St.).
2. Petersen, Jens Christian (afd. Amtstuefuldmægtig P.).
3. Jensen, Johannes (Kæmner J.).
4. Rosenstand, Otto Ludvig Emil (Sparekassekasserer R.).

V KLASSE.

1. Krarup, Theodor Regius Lerche (Rektor K.).
2. Blinkenberg, Christian Sørensen (Drejermeester B.).
3. Sodemann, Adolph Frederik (afd. Fuldmægtig i statistisk Bureau S.).
4. Johansen, Kristen (Gaardmand Johan Kristensen i Hjortlund).

IV KLASSE.

1. Lindbæk, Jannik Sørensen (afd. Gaardejer L. i S. Farup).

---

* 24 ere fra Ribe, 31 udenbyer, deraf 9 fra Slesvig.

2. Thomsen, Peter Sophus (Kjøbmand Søren T. i Varde).
3. Lange, Christen Jensenius (afd. Pastor L. i Grimestrup).
4. Dircks, Peter (Dr. med. D. i Gram, Slesvig).
5. Kjær, Hector Frederik (praktis. Læge K.).

Af disse Disciple tilhøre Nr. 3 og 5 den math.-naturv. Retning.

III KLASSE.

a) Studerende.

1. Lütken, Niels Josiasen (afd. Gaardmand og Sognefoged Niels L. i Vejrup). Nr. 2.
2. Hansen, Carsten (Gaardejer, Sognefoged Knud H. i Ballum, Slesvig). Nr. 1.
3. Svendsen, Frederik Gudmund Gram (Pastor S. i i Thorstrup). Nr. 3.
4. Andersen, Anton Peter (Kjøbmand A.). Nr. 4.
6. Kau, Hans Nissen (Gaardmand T. J. Kau i Brendstrup, Slesvig). Nr. 5.
9. Hansen, Hans Madsen (Gaardm. Mads H. i Kamstrup, Slesvig). Nr. 7.
10. Lind, Jacob Julius (Apotheker L.). Nr. 10.

Nr. 6 og 10 tilhøre den math.-naturvidenskabelige Retning.

b) Realister.

5. Thune, Jacob Anton Gadolin (Fabrikant T.) Nr. 8.
7. Vindfeld, Terman (afd. Propr. V. til Tanderup, Farup S.). Nr. 6.
8. Horsbøl, Niels Jørgen Frederik (Klokker ved Domkirken H.). Nr. 9.

Alle disse Realister tilhøre det lavere Realkursus.

II KLASSE.

a) Studerende.

1. Madsen, Henrik f. $\frac{1}{1}, 61$ (Husejer Jens M. i Hornum S., Bjerre Herred). Nr. 1.
3. Kinch, Anders Jakobsen (Overlærer K.) Nr. 3.
- 4 Svensson, Oskar Adolph (Hotelvært S.). Nr. 4.
5. Schiøler, Rasmus Christian (Broder til Nr. 1 i VI Kl.). Nr. 8.
6. Bovien, Edvard Louis Vilhelm Christian (Stationsforvalter B. i Bramminge). Nr. 5.
8. Sarauw, Georg Frederik Garl Rudolph (Amtsdommer S. i Visby, Slesvig). Nr. 7.
12. Styrup, Adam Jørgen Henning (Landinspektør og Prokurator S.). Nr. 12.
13. Fischer, Oscar (fhv. Adjunkt F.). Nr. 13.

b) Realister.

2. Hansen, Jens Andersen f. $\frac{5}{1}, 63$ (Gaardm. Anders H. i Skjærbæk, Slesvig). Nr. 2.
  7. Gotfredsen, Hans Ibsen Vindfeldt (Propr. G. til Lundgaard, Farup S.). Nr. 6.
  9. Gjørtsz, Christian Hakon Valdemar (Fabrikant G.). Nr. 10.
  10. Siegumfeldt, Peter Christian Georg la Cour (Pastor S. i Sneum). Nr. 11.
  11. Boysen, Asmus (Møller B. i Tørning Mølle, Slesvig). Nr. 9.
  14. Gotfredsen, Gotfred (Broder til Nr. 7). Nr. 14.
- Af disse Realister tilhøre Nr. 2, 9, 10 og 11 det højere, Nr. 7 og 14 det lavere Kursus.

I KLASSE.

a) Studerende.

1. Hansen, Anders $\frac{22}{1}, 65$ (afd. Smedemester H.). Nr. 3.

3. Thomsen, Peder f. $5|_4$ 62 (Gaardm. C. Thomsen Hansen i Øse). Nr. 2.
4. Jepsen, Marius Daniel f. $3|_{11}$ 64 (Husmand Poul J. i S. Farup) Nr. 4
5. Nors, Julius Emil Anton Niels f. $10|_7$ 65 (Kjøbmand N.). Nr. 5.
8. Hansen, Christian Frederik f. $14|_1$ 65 (Pastor H. i Øse). Nr. 8.
9. Møller, Christian Vilhelm Niels Edvard f. $27|_8$ 65 (Toldkontrollør M. i Egebæk). Nr. 10
10. Thygesen, Holger Erik Hammer f. $8|_6$ 65 (Borgmester T.). Nr. 11.

b) Realister.

2. Reggelsen, Laurids Peter, f. $28|_6$ 64 (Kromand R. i Kirkeby, Roager Sogn, Slesvig). Nr. 1.
6. Blinkenberg, Johannes Veis, f. $18|_8$ 65 (Broder til Nr. 2 i V Kl.). Nr. 6.
7. Eilschou, Emil Christian (Apotheker E. i Nykøbing i Sjælland). Nr. 7.
11. Slot, Peter Christian f. $9|_6$ 65 (afd. Kjøbmand S.). Nr. 9.
12. Amersen, Hans Georg Kvist f. $25|_{11}$ 62 (Kjøbmand A. i Haderslev). Nr. 13.
13. Bock, Jens Reiersen f. $26|_8$ 65 (Vejassistent B.). Nr. 12.
14. Bock, Anker Storm f. $5|_9$ 63 (Broder til Nr. 13). Nr. 14.
15. Boysen, Knud Laurits (Broder til Nr. 11 i II Kl.). Nr. 16.
16. Poulsen, Jens Jepsen f. $1|_{12}$ 65 (Kroejer P. i Kikkenborg). Nr. 15.
17. Pontoppidan, Reinhold Blangsted f. $13|_8$ 63 (afd. Distriktslæge P. i Ringkøbing). Nr. 17.

18. Hansen, Peter Otto f. 1³|₃65 (Kjøbmand H. i Skjern). Først optagen efter Paaskeferien.

Af disse tilhører Nr. 2 det højere, alle de øvrige det lavere Realkursus.

Forberedelsesklassen tæller for Tiden 24, fordelt i et ældre og yngre Hold paa henholdsvis 8 og 16.

---

4. Undervisningen.

Som ovenstaaende Discipelliste viser, ere af Skolens 55 Disciple 35 studerende, 20 Realister; af disse have igjen 5 den højere, 15 den lavere Realexamen til Maal; den sidste vil i Aar for første Gang blive afholdt for III Klasses Realister.

Det tør forudsættes, at Befolkningen i Skolens Opland ved de Oplysninger, som ere meddelte i de sidst forløbne Aars Indbydelsesskrifter saa vel som ved Bekjendtgjørelser paa anden Maade er kommen paa det rene med, i hvilke forskjellige Retninger her nu arbejdes. Hvorledes herefter Forholdet imellem studerende og Realister skal stille sig i Henseende til Tal, om Skolen fortrinsvis skal blive Latinskole eller Realskole, maa Tiden vise. Man tør dog vel haabe, at der altid vil blive en anselig Part, der har Begavelse og Lyst nok til at attraa den højeste Art af Undervisning, der her til Lands bydes Skoleungdommen.

I den til Skolen knyttede private Forberedelseskasse besørges fremdeles Undervisningen af de fleste af Skolens Lærere. Denne Klasse er i Tiltagen — Tallet er angivet ovenfor — saa at de 2 Hold i Aar i et betydeligt Antal Timer ere blevne underviste særskilt, og det er Hensigten, hvis Tilgangen fremdeles bliver en

nogenlunde lignende, at holde Disciplene helt adskilte eller i 2 Klasser. For at de Disciple, som ere bestemte til Optagelse i Skolen, kunne faa en Undervisning, der er tilpasset efter Maalet, ses det meget gjerne, at de benytte denne Forberedelsesklasse, der vil kunne søges ikke alene af Drenge fra Byen, men ogsaa fra Omegnen, i alt Fald ved Hjælp af Jernbanen.

Fordringerne ved Optagelsen i Skolens I Kl. efter Anordn. af 5te Aug. 1871.

1) I Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Forfatter, dels en skriftlig med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnenes Brug nedskreven, Gjengivelse af et to Gange forelæst Stykke, hvilken tillige bedømmes som Prøveskrift; 2) i Tysk: det vigtigste af Formlæren og en mundtlig Oversættelse fra Tysk til Dansk i et læst Pensum, der mindst maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider; 3) i Fransk*): det vigtigste af den almindelige Formlære og 50 Oktavsider af en almindelig Læsebog; 4) i Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog; 5) i Historie: Oversigt over Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder efter en fragmentarisk Lærebog saint Danmarks Historie noget udførligere; 6) i Religion: Bibelhistorien i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus; 7) i Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog; 8) i Regning: Færdighed i praktisk Regning saavidt, at alle Regninger i hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anwendung paa simple praktiske Opgaver som dem, der pleje at henføres under Regula de Tri**).

---

*^e) Bortfalder for dem, der ville være Realister af det lavere Kursus.

**) Forberedelsesklassen er beregnet paa under 2 Aars Skolegang at

Fag og Timer have efter det approberede Forslag været saaledes fordelte:

Rektor Krarup Latin i VI, Græsk i V og VI; i alt 15 Timer ugentlig.

Overlærer Riis Latin i II, Græsk i IV, Engelsk i V, VI samt Realklasserne; 26 Timer.

Overlærer Kinch Latin i IV og V, Oldnordisk i V og VI; 21 Timer.

Overlærer Salto Mathematik og Regning i I—IV; 24 Timer.

Adjunkt Trugaard Tysk i II—IV, Fransk i III—VI, Historie i I og II; 22 Timer.

Adjunkt Ramsing Naturhistorie i I—IV, Naturlære i III, IV, V og VI, Tegning i I—IV, Skrivning i I—III; 28 Timer.

Adjunkt Fraas Latin og Græsk i III, Historie i V og VI, Geografi i III og IV; 21 Timer.

Konst. Lærer Øllgaard Dansk i III—VI, Religion i I—III samt i V og VI, Historie i III og IV, Tysk i I; 25 Timer.

Konst. Lærer Engel Dansk, Fransk og Geografi i I og II, Latin i I; 24 Timer.

Postmester Wolf Sang med hele Skolen; 4 Timer.

Gymnastiklærer Kohl Gymnastik og Svømning med hele Skolen, 12 Timer, samt Øvelser i Riffelskydning. Under Gymnastiklærerens Sygdom i Februar og Marts kom Hr. Ritmester Fahrner Skolen til Hjælp ved i en Maanedstid at besørge hans Timer.

bibringe Disciplene de samme Kundskaber, som meddeltes i de tidlige Klasser I og II. Fordringerne ved Optagelsen i den gamle Klasse vare: „at Disciplen kan læse færdigt dansk og latin og Tryk og Skrift, skrive det danske Sprog uden betydelige orthografiske Fejl, samt regne de 4 Species, og i det ringeste har lært et kort Begreb af den bibelske Historie“. Ingen, som opfylder disse Fordringer, vil blive afvist; den normale Alder ved Optagelsen er 10 Aar.

	I			II			III			IV			V	VI	Sum af Lærer- timer.		
	St.	Ra.	Rb.	St.	Ra.	Rb.	sp.	h.	m.	n.	Rb.	sp.	h.	m.	n.		
Dansk	3	3	4	2	2	3	2		3		3	2		3	2	2	15
Oldnordisk																4	
Latin	6			8			7		7			8		8	9	8	46
Græsk							5					5		6	6	6	17
Tysk	2	4	4	2	4	4	2		2		3	2		2			13
Fransk	3	3		3	3		3		3			2		2	3	3	14
Engelsk	3	3	3	3	3	3					3			2	2		13
Religion	2	2	2	2	2	2	2		2		2			(1)	(1)		7
Historie	2	2	2	2	2	3	2		2		4	2		2	3	4	15
Geografi	2	2	2	2	2	3	1		1		3	2		2			10
Naturhistorie	2	2	2	2	2	2	2		2		3	2		2			9
Naturlære												2		2	3	3	10
Matematik og Regning	4	5	7	5	6	6	4		5		6	5		6			24
Tegning	2	2	2	1	2	2			1		2			1			5
Skrivning	2	2	2	1	2	2					1						4
	30	30	30	30	30	30	30		30		30	30		30	30	30	206
Sang	2	2	2	2	2	2	2		2		2	2		2	2	2	
Gymnastik	4	4	4	4	4	4	4		4		4	4		4	4	4	

Foran staaende Tabel, paa hvilken Mærkerne Ra og Rb betegne henholdsvis Realister af højere og af lavere Kursus, viser, hvorledes i hver Afdeling de ugentlige Undervisningstimer have været fordelte paa Fagene; ved Kombinationer ere disse Timer nedbragte til den for hvert Fag angivne Sum af Lærertimer.

Den ugentlige Time til den ved Anordning af 15de Juni f. A. fastsatte Undervisning i Religion i V og VI Kl. skulde efter Ministeriets Skrivelse af 25de s. M. holdes indenfor de lovbestemte 30 ugentlige Timer og afgives enten af et enkelt Fag eller af flere forskjellige, eftersom disse til enhver Tid bedst taalte det. Her er den i Aarets Løb tagen fra Oldnordisk, Engelsk, Græsk og Gymnastik. Begge Klasser have ved denne Undervisning været forenede.

Oversigt over Aarets Arbejde.

DANSK.

VI og V Kl. (Ø11g a a r d). Gjennemgaaet Fælleslitteraturen efter Holbergs Død og den danske og norske Litteratur i dette Aarhundrede. 2 Stile om Maaneden.

IV Kl. (Ø11g a a r d). Gjennem Oplæsning af Prøver og Meddelelser ere Eleverne førte til Bekjendtskab med Evald, Wessel, Baggesen, Øhlenschläger og flere af dette Aarhundrededes Forfattere. 3 Stile om Maaneden. De studerende af mathematisk-naturvidenskabelig Retning have læst Odysseen med en enkelt Forbigaaelse og Partier af Petersens „Livet i Oldtiden“.

III Kl. (Ø11g a a r d). Den nordiske Mythologi efter Arentzen og Thorsteinsson. Læst noget af Njáls Saga, et Par af Holbergs Komedier, Nordens Guder, Aladdin, Balders Død og flere af Øhlenschläegers Tragedier. Digte efter eget Valg lærte uden ad til Fremsigelse. 1 Stil om Ugen. — Den mathematisk-natur-

videnskabelige Afdeling har læst den græske Mythologi efter Tregders Haandbog og i øvrigt deltaget i Læsningen af Odysseen m. m. med den tilsvarende Afdeling af 4de Klasse.

Realisterne ere i en Særtime øvede i Oplæsning af Poesi og Prosa og i Analyse og tillige i et noget videre Omfang end Klassens øvrige Elever gjorte bekjendte med de mest fremtrædende Frembringelser og Forfattere inden for den danske Litteratur.

II Kl. (Engel). Wulfs Læsebog for Mellenklasserne. Øvelser i Analyse ere til Stadighed drevne med Realafdelingen af lavere Grad, der tillige har repeteret Bojesens Sproglære, en Gang om Maaneden med de studerende og Realafdelingen af højere Grad. 2 længere og 2 mindre Digte udenad. 1 Stil ugentlig, Gjenfortælling af forelæste prosaiske og poetiske Stykker, Beskrivelser og Skildringer. Arbejder af Ingemann, Blicher og Bjørnson læste af eller for Klassen.

I Kl. (Engel). Samme Læsebog. Øvelser i Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse. Bojesens Sproglære. 8 Digte udenad. 1 Stil (undertiden 2) om Ugen, Gjenfortælling af forelæste prosaiske Stykker.

OLDNORDISK. (Kinch).

VI Kl. Wimmers Læsebog, S. 44—104; repeteret forfra til S. 104. Sammes Formlære til Skolebrug.

V Kl. Wimmers Læsebog, S. 1—c. 50.

LATIN.

VI Kl. (Rektor). Til Afgangsexamen opgives: Cicero, Talen for Sex. Roscius, Cato major, Disput. Tuscul. 1ste Bog; Livius, 5te Bog (Jensen 35te Bog); Tacitus, Annalernes 1ste Bog (i Bricka-Thomsens Udg.); Virgil, Æneidens 1ste og 4de Bog (Jensen 1ste

og 3die Bog); Horats, Udvælg af Odernes 3 første Bøger, Brevenes 1ste Bog, Ars poetica og Satirernes 1ste Bog 4, 5, 6 og 2den Bog 5. — Kursorisk er læst Livius's 1ste Bog fra Kap. 30 til Enden, Sallusts Catilina fra Kap. 15 til Enden (undt. Kap. 20, 51 og 52); i Flemmers Udvælg Curtius III, 12—32, V, 24—38, Plinius's Breve, Suetonius: Stykkerne af Octavian, Caligula og Nero; Terents's Andria de 3 første Akter, nogle af Ciceros Breve.

Heraf er i Aar læst Ciceros Tuscul. 1ste Bog, hvad der opgives af Tacitus, Virgils 1ste Bog, Horats, Brevenes 1ste Bog, ars poet, de 4 Satirer samt Halvdelen af de læste Oder. Af den kursoriske Læsning er omrent Halvdelen fra i Aar. — Af Madvigs Grammatik er Syntaxen i det væsentlige taget igjenneim. Bojesens Antikviteter fra Religionsvæsenet, det foregaaende repeteret. Tregders Litteraturhistorie. — Til skriftlig Oversættelse ere i Hovedsagen Henrichsens Opgaver benyttede; der er skrevet 1 Oversættelse ugentlig, en Gang maanedlig paa Skolen; i en Del af Skoleaaret mundtige Stiløvelser til Befæstelse af Syntaxen.

V Kl. (Kinch). Livius, 25de Bog; Cicero, Talerne for Milo og Deiotarus, Disputat. Tuscul., 1ste Bog; Virgils Æneide, 2den Bog; Horats's Oder, Udvælg af 1ste, 3die og 4de Bog. — Ex tempore er læst Livius's 6te Bog, af Flemmers Udvælg Stykkerne af Suetonius, af Sallusts Jugurtha omrent 35 Kap. — Ugentlig en Version efter Henrichsens Opgavør, hver fjerde skrevet paa Skolen uden Hjælpemidler. — Madvigs Grammatik helt repeteret. Bojesens Antikviteter.

IV Kl. (Kinch). Ciceros 3die og 4de Tale imod Catilina og Talen pro lege Manilia; Livius, 6te Bog; Ovids Forvandlinger efter Blochs Udvælg, Stykkerne „Ceres“, „Niobe“ og „Jason og Medea“ (c. 830 Vers). — Mad-

vigs Sproglære repeteret. — 2, i en Del af Aaret 3, Stile skrevne hver Uge efter Ingerslevs Materialier, den ene paa Skolen, sidstnævnte uden Hjælpemidler. De skrevne Stile gjengivne mundtlig. Mundtlige Øvelser efter samme Bog.

III Kl. (Fraas). Cæsars Gallerkrig, 2den, 3die og 4de Bog; Ovid, Phaethonsmythen. Gjentagen og udvidet Læsning af Grammatikken, særlig Syntaxen. To Stile om Ugen, indtil Maj begge hjemmeskrevne; mundtlig Oversættelse paa Skolen, alt efter Iversens Stiløvelser (2det Afsnit).

II Kl. (Riis). Corn. Nepos: Miltiades, Themistocles, Aristides, Pausanias, Cimon, Alcibiades, Thrasybulus, Conon, Dion, Iphicrates. Af Grammatik er, foruden Formlæren, læst af Syntaxen til Ablativ.

Forchhammers Stiløvelser (1—33) ere blevne oversatte mundtlig og derefter skriftlig i to ugentlige Stile, i Reglen skrevne paa Skolen I Slutningen af Aaret Stile efter dikteret Text. — Omtr. 20 Sider af Kerrn og Krebs's Glossarium.

I Kl. (Engel). Forchhammers Læsebog. Formlæren efter Madvigs Sproglære. De danske Stykker i Læsebogen tillige oversatte skriftlig. I Slutningen af Skoleaaret 1 Gang om Ugen smaa skriftlige Arbejder efter dikteret Text.

GRÆSK.

VI og V Kl. (Rektor). Til Afgangsexamen opgives: Homer, Iliadens 9de Bog, Odysseens 6te, 7de, 8de, 23de og 24de Bog; af Tregders Anthologi Hymner, Elegier, meliske Digte; Xenofons Memorabil. Socr. 1ste Bog; Platos Apologi og Crito; Herodot 6te Bog Kap. 71—140 og hele 9de Bog (Jensen hele 6te Bog og 9de Bog Kap. 70—122), Demosthenes's 1ste filippiske Tale.

Heraf har VI Kl. i en egen ugentlig Time repeteret hvad der var læst forrige Aar; V Kl. har for sig læst Xenofons Memorabilia 3die Bog til Kap. 10. I Klassernes fælles Timer er læst Odysseens 6te, 7de og 8de Bog, Herodot 9de Bog Kap. 70—122, samt det ovenfor angivne af Tregders Anthologi og af Demosthenes. Formlæren er repeteret efter Berg, syntaktiske Regler meddelte mundtlig. Tregders Mythologi er gjennemgaaet delvis med begge Klasser, ligeledes sammes Litteraturhistorie i Udvælg, Stykker af Christensens Antikviteter efter Behov.

IV Kl. (Riis). Xenofons Anab. 3die Bog, Homers Odysse 1ste Bog. Tregders Mythologi § 1—68; 178—181; 185—201. Bergs Formlære. Madvigs Syntax benyttet ved Henvisning.

III Kl. (Fraas). Lunds græske Læsebog og Bergs Formlære indtil de uregelmæssige Verber; de danske Stykker oversatte skriftlig.

TYSK.

IV Kl. (Trugaaard). Hjorts Læsebog, S. 386—91, 442—50, 564—602, 612—21, 481—c 510; Jürs og Rung, Deutsche Dichter, omrent 70 Sider. Hjorts mindre Sproglære ved Kaper helt gjennemgaaet.

III Kl. (Trugaaard). Hjorts Læsebog I S. 226—235, 291—302, 324—329, 381—414; II S. 26—47. Realisterne desuden et Antal Sider, som supplerer det her angivne til det lovbestemte Pensum. Formlæren efter samme Grammatik som i IV Kl.

II Kl. (Trugaaard). Samme Læsebog S. 122—32, 155—56, 161—73, 195—235, 251—54, 257—61; Realisterne desuden S. 59—88 og 114—30. Formlæren efter samme Grammatik S. 7—58. Realisterne Stiløvelser efter Holbech-Petersen Stk. 20—37 b.

I Kl. (Øllgaard). Samme Lærebog S. 30—79. Samme Sproglære § 8—125, 133—141 med Forbigaaelse af enkelte §§. Realafdelingen har desuden efter samme Læsebog læst S. 87—97, 164—173, 194—205 samt haft mundtlig og skriftlig Øvelser i Oversættelse fra Dansk til Tysk, ved hvilke Stykkerne 1—14, 16—22 og 24—25 i Holbech-Petersens Materialier ere gjennemgaaede.

FRANSK.

VI og V Kl. (Trugaard). Manuel de littérature française af Ploetz: S. 317—320, 339—354, 360—363, 392—401, 412—420, 427—440, 442—463, 468—499, 508—524, 534—557, 571—573, 584—591, 622—627. Samme Bog brugt til Extemporaloversættelse. Af Abrahams's Grammatik er Syntaxen læst og Formlæren repeteret. 2, i VI Kl. tildels 3, ugentlige Stile, dels efter Sibberns Stiløvelser til Syntaxen, dels Extemporalstile, dels Oversættelse af passende Stykker af Blochs Historie. Som Maanedslæsning har hver af Disciplene desuden opgivet Stykker — 100 Sider og mindre — af selvvalgte Forfattere, hvori de ere blevne prøvede paa Skolen.

IV Kl. (Trugaard). Borrings Etudes littéraires S. 236—242, 256—282, 294—300, 211—231, 342—368, 412—420, 426—437, 466—477. Extemporallæsning af af Lassens Bog. Stile efter Sibbern til Syntaxen. Formlæren efter Abrahams repeteret og af Syntaxen læst de to første Kapitler.

III Kl. (Trugaard). Samme Læsebog S. 46—62, 84—98, 141—51, 343—65, 373—401, 421—23. Formlæren efter Abrahams. Stile efter Sibbern.

II Kl. (Engel). Pios franske Læsebog S. 68—112. Af Ahns prakt. Lærebog ere de danske Stykker i anden Afdeling fra de uregelmæssige Verber mundtlig og

skriftlig oversatte. Formlæren efter Abrahams undtagen Kjønsreglerne.

I Kl. (Engel). Samme Læsebog S. 1—40. Formlæren efter Abrahams undtagen Kjønsreglerne og de uregelmæssige Verber. Af Ahns prakt. Lærebog de danske Stykker fra S. 47 til de uregelmæssige Verber i anden Afdeling mundtlig og skriftlig oversatte.

ENGELSK. (Riis).

VI Kl. Listov, The English Reader p. 1—57 og 62—95; Rae: Westward by rail p. 35—97 læst og til- dels repeteret. Rosings Grammatik. En Stil om Ugen efter Listovs The Engl. Reader. Ex tempore i „West- ward by rail“.

V Kl. Listov, The Engl. Reader, „Forskolen“ og p. 1—47; p. 62—95. (Sodemann har desuden læst: „Westward by rail“ p. 35—97). Rosings Grammatik. En Stil om Ugen efter The Engl. Reader.

III Realkl. Listovs engelske Læsestykker, 1ste Afdeling S. 70—103 (Bogen ud). De danske Stykker skriftlig og mundtlig. Marryat, The children of The New Forest p. 1—70. Listovs Stiløvelser, 1ste Afd., mundtlig Nr. 1—22, skriftlig p. 35—43. Rosings Grammatik.

II Realkl. Listovs Elementarbog S. 35—44 (Bogen ud). De danske Stykker skriftlig og mundtlig. Listovs engelske Læsebog, 1ste Afd. S. 1—28. Listovs Stiløvelser, 1ste Afd. S. 1—17. Rosings Grammatik.

I Realkl. Listovs Elementarbog S. 1—36. De danske Stykker mundtlig og skriftlig. Rosings Grammatik til de uregelm. Verber.

RELIGION. (Øllgaard).

VI og V Kl. Læst og forklaret Lukas's Evangelium og givet en Udsigt over Reformationens Historie.

III Kl. Af Assens's mindre Lærebog i den bibelske Historie er som nyt læst 9de Afsnit (det gamle Testamentes Skrifter) og fra Jesu 5te Ophold i Jerusalem Bogen ud; Resten af det nye Testamentes Historie er repeteret. Af Balslevs Lærebog Sakramenterne som nyt, det øvrige repeteret. Jævnlig Læsning saavel i det gamle som det nye Testamente.

II Kl. Samme Bibelhistorie fra 7de Afsnit (Jøderne under Perserne) til Jesu 5te Ophold i Jerusalem. Balslevs Lærebog fra Troen til Sakramenterne. 8 Psalmer.

I Kl. Samme Bibelhistorie forfra til 7de Afsnit Balslevs Lærebog § 1—55 (Troen). 8 Psalmer.

HISTORIE.

VI og V Kl. (Fraas). Oldtiden efter Thriges Lærebog, Middelalderen og den nyeste Tid efter Blochs større Lærebog. — VI Kl. desuden Repetition af Nordens Historie (Thriges Lærebog) og den nyere Historie (Blochs mindre Lærebog).

IV Kl. (Øllgaard) Efter Blochs Lærebog for Realskoler læst den nyere Tids Historie fra den franske Revolution og Nordens Historie fra 1730 til vore Dage (II Side 117 og 225). Af Oldtidens Historie repeteret Grækenlands Historie efter Perserkrigene (I Side 16—40).

III Kl. (Øllgaard). Samme Lærebog. Den nyere Tids Historie til den franske Revolution, for Nordens Vedkommende fortsat til 1807. (II Side 1—139, 181—189) Realisterne have tillige læst den nyeste Tids Historie til vore Dage (II Side 139—181, 189—223) og repeteret Oldtidens og Middelalderens Historie.

II Kl. (Trugaaard). Samme Lærebog. Nordens

Historie fra 1700 til 1864 (II Side 105—132, 181—199) og Middelalderens Historie til Opdagelserne (I Side 95—146). Realisterne af det lavere Kursus have desuden i en særskilt Time læst Frankrigs Historie mellem 1789 og 1815 (II Side 139—173).

I Kl. (Trugaaard). Nordens Historie indtil 1588 (Blochs mindre Lærebog).

GEOGRAFI.

IV Kl. (Fraas). Efter Erslevs mindre Lærebog hele Geografien.

III Kl. (Fraas). Samme Bog. De fremmede Verdensdele; Realisterne: hele Geografien.

II Kl. (Engel). Samme Bog. Fra Holland til Afrika. Realisterne af lavere Grad desuden forfra til Holland.

I Kl. (Engel). Samme Bog. Forfra til Holland.

ARITHMETIK OG REGNING. (Salto).

IV Kl. Steens elementære Algebra er læst og indøvet fra Logarithmer og ud. Steens elementære Arithmetik og Algebra er repeteret. Jævnlige Øvelser ere foretagne paa Skolen, navnlig efter Johnsens Opgaver, af hvilken Bog der ogsaa i Regelen 1 Gang ugentlig er givet mathematiske Opgaver til Udarbejdelse hjemme. Siden Nytaar ere desuden 2 Timer hver tredie Uge anvendte til Besvarelse paa Skolen af en mathematisk Opgave uden noget Hjælpemiddel. Den math.-naturv. Afdeling er i 1 ugentlig Særtime bleven øvet i Opgavers Løsning.

III Kl. Steens elementære Algebra er læst og indøvet fra Rod til Logarithmer, tildels med Benyttelse af Johnsens Opgaver. Opløsning af Ligninger af 1ste Grad med en og flere ubekjendte samt af 2den Grad er ind-

øvet paa Skolen efter Chr. Hansens Tavleregningsopgaver 4de Del. Algebraen er repeteret forfra til Logarithmer. 3—4 Gange maanedlig er der givet mathematiske Opgaver tilligemed Regneopgaver til Udarbejdelse hjemme. Den math.-naturv. Afdeling har i 1 ugentlig Særtime øvet Ligningers Opløsning samt repeteret Steens Arithmetik. — Klassens Realister ere forberedte til Realexamen af lavere Grad dels i Fællestimerne, dels i 2 ugentlige Særtimer, i hvilke sidste navnlig er gjennemgaaet om Logarithmer og Brugen af disse indøvet, andre Regneøvelser foretagne samt Steens elementære Arithmetik repeteret.

II Kl. Efter Steens elementære Algebra er gjennemgaaet Læren om Potens. Steens elementære Arithmetik er repeteret. Paa Skolen er der jævnlig foretaget Øvelser efter Steens og Johnsens Opgaver. 2 Gange om Maaneden er der givet Regneopgaver til Besvarelse hjemme, hvortil oftere er føjet en lettere arithmetisk Opgave. Realisternes ugentlige Særtime er anvendt til Regneøvelser saavel paa Tavlen som i Hovedet efter Chr. Hansens Regnebøger.

I Kl. Steens elementære Arithmetik er gjennemgaaet med enkelte Forbigaaelser og indøvet efter Steens Opgaver. Hoved- og Tavleregning efter Chr. Hansens Regnebøger saaavel i Klassens Fællestimer som i Realafdelingens Særtimer. 2 Gange om Maaneden har Klassen haft Regneopgaver til Besvarelse hjemme.

GEOMETRI. (Salto).

IV Kl. Efter Mundts Geometri er læst Afsnittet om Lignedanhed samt Formlerne for Beregning af en Trekants Areal, dens omskrevne Cirkels og Røringscirklers Radier ved de tre Sider. Hele Geometrien er repeteret. En kort Udsigt over Stereometrien er mundt-

lig meddelt med Anvisning til og Øvelse i Beregning af Legemers Rumindhold. En stor Del af Julius Petersens geometriske Opgaver til Skolebrug ere gjennemgaaede paa Skolen tilligemed mange af Johnsons geometriske Opgaver.

III Kl. Mundts Geometri fra Proportionale Linier og ud er læst og repeteret. En Del af Jul. Petersens Opgaver ere gjennemgaaede paa Skolen. Den math.-naturv. Afdeling har i den ugentlige Særtime repeteret forrige Aars Pensum. — Realisterne have afsluttet Geometrien, idet dennes første Del til Proportionale Linier er repeteret i de to ugentlige Særtimer; de ere derhos blevne øvede i Beregning af Legemers Rumindhold.

II Kl. Mundts Geometri til Proportionale Linier er læst og repeteret samt indøvet ved Jul. Petersens Opgaver indtil Sjette Afsnit.

I Kl. Realisterne have efter Mundts Geometri gjennemgaaet til Trekanters Kongruens.

NATURLÆRE. (Ramsing).

VI Kl. Karl Schmidt, Mindre Lærebog i Fysik fra Berøringselektricitet og ud. Af Jørgensens Astronomi 2det og 3die Kapitel. Begge Bøger fuldstændig repe-terede.

V Kl. K. Schmidt, Mindre Lærebog i Fysik helt læst og repeteret.

IV Kl. Deichmann-Branths Naturlære forfra til Varme. Bogen repeteret til „Kemi“ og desuden Johnstrups Kemi repeteret.

III Kl. Deichmann-Branth forfra til Berøringselektricitet.

NATURHISTORIE. (Ramsing).

IV Kl. Feddersens Zoologi fra Strudse og ud. Ers-

levs Botanik forfra til Femtalsplanter og fra Tretalsplanter og ud. Repetition af hele Botanikken og Zoologien.

III Kl. Feddersens Zoologi forfra til Fiskene. Erslevs Botanik: det naturlige System. Realisterne: Feddersen, Naturens Bog I (Dyreriget) fra Fiskene og ud samt Naturens Bog II (Planteriget) med Undtagelse af de naturlige Familier.

II Kl. Naturens Bog I fra Krebsdyr og ud; Naturens Bog II helt.

I Kl. Naturens Bog I til „Almindelig Del“; Naturens Bog II til „Kronløse“ med Forbigaaelse af hvad der er trykt med Petit.

TEGNING. (Ramsing).

IV Kl. Projektionstegning og Opnaaling.

III Kl. Projektionstegning.

II Kl. Geometrisk Tegning.

I Kl. Frihaandstegning hovedsagelig efter Helsted.

RIFFELSKYDNING.

I Skoleaaret 1876|77 blev de 2 øverste Klasser øvede i Skydning 15 Gange. Udfaldet ses af følgende Oversigt.

Antal Disciple	Afstand i Alen	Antal			Points	
		Skud	Points	Træffere	Total- sum	Gjen- nem- snit
9	50	90	241	88	329	3,66
9	100	180	407	178	585	3,25
9	150	165	289	148	437	2,65
8	200	190	291	169	460	2,42
Sum af Skud paa alle Afstande		625	1228	583	1811	2,90

Af de anførte Skud gjordes 225 i støttet, 400 i frit Anslag. Præmieskydningen fandt Sted den 9de Juli paa 200 Alens Afstand i frit Anslag; hver af de deltagende 8 Disciple gjorde 5 Skud med 53 Points i 36 Træffere. De udsatte Præmier tilfaldt, efter en Omskydning mellem de 2 første Præmietagere: 1ste L. Finnemann, 2den O. Rosenstand, begge med 9 P. i 5 Træffere, i alt 14 P., 3die A. Sodemann med 8 P. i 5 Træffere.

---

5. Meddelelser fra Ministeriet.

I Aarets Løb ere af saadanne modtagne følgende, der have mere almindelig Interesse:

1. Anordning af 15de Juni 1877 angaaende en Forandring i Religionsudervisningen i de lærde Skoler. Undervisning i Religion indføres for samtlige Disciple i den lærde Skoles to øverste, 5te og 6te, Klasser for at fuldstændiggjøre, hvad der ved Undervisningen i de lavere Klasser og ved Konfirmationsforberedelsen er tilegnet. Denne Undervisning, hvis Formaal bør være ikke Opbyggelse men Belæring, skal gives uden Lektielæren eller Afslutning ved nogen Examens indenfor de lovbestemte ugentlige 30 Timer, med Anvendelse af den Tid dertil, som Vort Ministerium for Kirke- og Undervisningsvæsenet nærmere maatte bestemme for hver af de to nævnte Klasser, og skal omfatte Læsning af udvalgte Stykker af den hellige Skrift i dansk Oversættelse, hvormed forbindes en Freinstilling af de vigtigste Begivenheder i den kristelige Kirkes Historie, hvorunder tages særligt Hensyn til Folkekirkens symbolske Bøger og deres Tilblivelse.

2. Skrivelse af 19de Juni 1877: en Discipel af IV Klasse, som bliver syg under den skriftlige Hovedexamen, men atter rask inden den mundtlige Prøve, kan indstille sig til denne sidste og derpaa efter Ferien, eller mulig inden denne, underkaste sig en extraordinær skriftlig Prøve efter Cirk. af 29de Aug. 1873.

3. Skrivelse af 3die April 1878 til Odense Kathedralskoles Rektor: da Beneficiaaret gaar fra 1ste Oktober til 30te September, vil den sidste Fjerededel af et en Discipel af 6te Klasse tilstaaet Stipendium, der kvartaliter er anvendt til delvis Dækning af Skolepengene, være at udbetale sam, uanset at han, naar Afgangsexamen afsluttes i Juni Maaned, i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 29de Maj 1876 er fritagen for at erlægge Skolepenge for Juli Maaned.

4. Cirk. af 10de April 1878 til Rektorer og andre vedkommende Skolebestyrere. Til Medlemmer af Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og højere Realskoler er for Trienniet fra 1ste April 1878—31te Marts 1881 udnævnt Professorerne Dr. phil. A. Steen og Dr. phil. E. Holm samt Docent, Dr. phil. V. Thomsen, Førstnævnte tillige til at fungere som Formand. Hvilket Ministeriet ikke skulde undlade at meddele til fornøden Underretning med Tilføjende, at Rektor for Metropolitanskolen Prof. Birch, Rektor for Roskilde Kathedralskole Blichert og Overlærer ved Aalborg Kathedralskole Ovesen for bemeldte Tidsrum ere tilforordnede Inspektionen for i Forening med dens øvrige Medlemmer at gjøre Forslag til Ministeriet til de skriftlige Examensopgaver.

5. Skrivelse af 7de Maj 1878 til denne Skoles Rektor. I Anledning af Hr. Rektorens Forespørgsel i behagelig Skrivelse af 23de f. M. skulde Ministeriet med Hensyn til den forestaaende Afholdelse af

Afgangsexamen for Realdisciple af lavere Grad ved Ribe Kathedralskole ikke undlade tjenstligst at meddele Dem Følgende: 1) Efter hvad Ministeriet tidligere har utalt som Regel er det overladt til Rektor selv at anordne Alt ved Afholdelsen af den nævnte Examen. Opgaverne gives af vedkommende Lærer i Faget ved Skolen i Forening med Rektor og den for Faget udnævnte Censor ved Examen. 2) Ingen Discipel kan indstille sig til Examen uden med Skolens Samtykke. Over de Disciple, som ikke stedes til Afgangsexamen, holder Skolen selvfølgelig den sædvanlige Aarsprøve. 3) Der ønskes Indberetning inden Udgangen af April Maaned om, hvilke Disciple der skulle underkaste sig Examen, og efter Prøvens Afholdelse Indberetning om Udfaldet af samme med Angivelse af Censorerne. 4) Med Hensyn til Reglerne for Karakterberegningen henvises til Ministeriets Skrivelse af 24de Maj 1864 til Horsens lærde Skole, der er aftrykt i Skolens Program for 1864 S. 11. Der føjes intet Plus eller Minus til. 5) Examensvidnesbyrdet udfærdiges af Rektor uden Medunderskrift af Censorer efter det for 4de Klasses Hovedexamens gjældende Skema. 6) Vidnesbyrdet bliver kun at udfærdige, naar det for vedkommende Discipel begjæres, men da imod Erlæggelse af det fulde Gebyr af 20 Kr., se iøvrigt Lindes Meddelelser om det lærde Skolevæsen for 1849—56 S. 200.

---

6. Bibliothek og Samlinger.

Siden forrige Aars Beretning afgaves, er til Bibliotheket anskaffet følgende Bøger.

A. Nyere Sprogs Litteratur.
Andersens (H. C.) saml. Skr., H. 19—34.

- Arentzen, Kr.: Baggesen og Oehlenschläger. VII.
- Bellman, C. M.: Skrifter. Ny saml., H. 3—9.
- Bibliotheca Danica — ved Chr. V. Bruun. H. 3.
- Claeson, G : Öfversigt af svenska språkets och litter. historia. Stockholm 1877.
- Claussön Friis (Peder): Samlede Skrifter. Udg. af G. Storm. H. 1. Kristiania 1877.
- Dass's (P.) Saml Skr. D. 3.
- Folkeviser (Danm. gl.). Udg. af Sv. Grundtvig. V, 1. (Folkeviser.) Et Hundrede Udvalde Danske Viser Om Allehaande merkelige Krigs-Bedrivt — —. Forøg. med d. Andet Hundrede Viser Om Danske Konger osv. (ved P. Syv.) Kbhn. 1739.
- Greensteen, J. H.: Digte. Kbhn. 1859.
- Grundtvig, N. F. S.: Oprin af Nordens Kæmpeliv. 2den Udg. B. 1. 2. Kbhn. 1861.
- Hansen, Frans (Fr. Horn): Somnium poeticum Eller En Poetisk Dröm. Kbhn. 1731. (Skj. af Kand. Fabric. Møller).
- — : Poesiens Misbrug: Apologie for det Danske Sprog imod de Danske. Kbhn. 1731. (Skj. af Samme).
- Hoff, B , og J. Hoffory: Oldislandske Læsestykker til Skolebrug. I. II. Kbhn. 1877.
- Kahl, Ach.: Tegnér och hans samtida i Lund. Lund 1851.
- Kamp, Jens: Danske Folkeminder, Æventyr, Folkesagn, Gaader, Rim og Folketro. Odense 1877.
- Lund, F. G. V.: Det ældste danske Skriftsprogs Ord-forråd. Kbhn. 1877.
- Månedskrift (Nordisk). 1877, Maj—1878, Marts.
- Oversigt ov. d. Kong. Da. Vid. Selsk. Forhandl. 1875, Nr. 1—3. 1876, Nr. 1. 2. 1877, Nr. 1.
- Petersen, Henry: Om Nordboernes Gudedyrk. og Gude-tro i Hedenold. Kbhn. 1876.

- Skrifter (Vidensk. Selsk.) 5te Ræ. Hist. og philos.
Afd. V, 1, 2.
- Tidsskr. (Nordisk) 1877, Juni—Decbr.
- Tidsskrift (Nordisk) för vetenskap, konst och industri.
Utg. af Letterstedtska föreningen. 1878, H. 1—3.
Stockholm.
- Aarbøger for nord. Oldkynd. og Hist. 1877, H. 1—4.
1878, H. 1.
-
- Goethe's Werke, B. 1—20. Stuttg. u. Tübingen. 1815
—19. (Skj. af Frøken Müller).
- Grimm, J. u. W.: Deutsch. Wörterbuch, IV, 2. 11.
VI, 1.
- Groth, Kl.: Quickborn, Achte Aufl. mit einem Glossar
von K. Müllenhoff. Hamburg 1860.
- Lenau, Nic.: Gedichte. B. 1. 2 u. Dichter. Nachlåss.
Stuttg. u. Augsb. 1857. 58.
- —: Faust. — Savonarola. — Die Albigenser. Stuttg.
u. Augsb. 1858—60.
- Møller, H. G., og P. S. Nyeborg: Tysk Læsebog for de
øverste Klasser i Latin- og Realskoler. Kbhn. 1865.
(3 Exempl.)
- Reineke Vos. Nach der Lübecker Ausg. von J. 1498.
Mit Einl., Gloss. u. Ann. von Hoffmann v. Fallers-
leben. Breslau 1834.
-
- Elze, K : Sir Walter Scott. Paa Dansk ved K. Kro-
man. H. 1—4. Kbhn.
- Genée, Rud : Shakespeare's Liv og Værker. Overs. af
S. Birk. Smith. Kbhn. 1878.
- B. Græsk og latinsk Filologi.
- Æschylos: Orestias, metr. overs. af P. A. Bröndsted.
Kbhn. 1844.

Herodiani ab excessu divi Marci ll. octo ab I. Bekkero
recogn. Lipsiæ 1855.

Herodotus erkl. von Heinr. Stein. B. 1—5 (I, 1 vierte
Aufl., ellers dritte Aufl.) Berlin 1872—77.

Thucydides erkl. von J. Classen B. 4—7.

(Livius). Madvigii (J. N.) — emendationes Livianæ
iterum auctiores editæ. Havniæ 1877.

Plauti (T. Maccii) comoediæ. Rec. et enarr. J. L. Us-
sing. Vol. II.

Velleii (C.) Paterculi ex historiæ libris duobus quæ su-
persunt. Appar. crit. adj. ed. Car. Halm. Lipsiæ
1876.

Virgil's Gedichte. Erkl. von Th. Ladewig. Bändch.
1—3. (B. 1. 3 sechste Aufl. — B. 2 achte Aufl.)
Berlin 1875—77.

Bang, Th.: Aurora Latinitatis. Edit. denuo penitus re-
cogn. Havniæ 1769.

Donatus, hoc est Paradigmata partium orationis Latino-
Danica. In usum schol. Havniæ 1780.

Grotii (Hug.) — epistolæ, quotquot reperiri potuerunt.
Amstelodami 1687. Fol.

Jahresberichte üb. d. Fortschr. d. class. Alt. IV, 3—11.
V, 1. 2.

Müller, F. Max: Vorlesungen über die Wissenschaft der
Sprache. — bearb. v. C. Böttiger. Serie I. Dritte
Aufl. — Serie II. Zweite verm. Aufl. Leipzig 1875. 70.

D. Pædagogik.

Annerstedt, Claes: Upsala universitetets historia. D. 1.
— Bihang 1. Upsala 1877.

Beretning om Forhandl. paa det 3die nordiske Skole-møde. Udg. af J. Pio og Chr. Brøchner-Larsen. Kbhn. 1877.

Fogh, C.: Om de gamle engelske Latinskoler og særlig om Eton Skole. (Indb.-Skr. fra Metrop.-Sk. 1866.)

Indbydelsesskrifter:

1. Fra Khns Universitet 1876. 77. (M. Saxtorph: Sex Forelæsninger. — P. L. Panum: Bidrag til Kundsk. om Misfost. physiol. Betydn.)
2. Fra danske Skoler for 1877: Aalborg Kathdsk. — Aarhus Kathdsk. (Hoffmeyer: Nogle Ord om Børne-nes Hjemmearbejde). — Borgerdsk. i Kbhn. — Do. paa Kristianshavn. — Fredericia Lat.- og Realsk. (Krarup Hansen: Et Par Ord om Tvedel. i de l. Sk. med Hens. til Underv. i Mathem.) — Frederiksborg l. Sk. (C. Berg: To Smaastykker om Skol. Forbind.) — Ha-derl. Laer. Sk. — Helsingørs høj. Realsk. (V. Lassen: Bidrag til Hels. Hist. Slutning.) — Herlufsholms l. Sk. (Om Undervisn. gj. Øjet og Øret) — Horsens l. Sk. (N. F. Bruun: En sproglig Undersøg.) — Krebs's Forbsk. — Metropolisk. (A. F. W. Paulsen: Hist. Fremst. af de forskj. Theor. for Galvanismen. I.) — Nykjøbing Kathdsk. — Odense Kathdsk. — Sorø Akad. Sk. (Udv. Breve af L. Smith.) — Randers l. Sk. — Roskilde Kathdsk. (Tillæg til Fortegn. over Sk. Biblioth.) — Rönne høj. Realsk. — Slagelse Realsk. (H. Rosendahl: En Silhouette af Paris.) — Lat.- og Realsk. i St. Kongensgade. — Vejle Amts høj. Realsk. — Det v. West Inst. — Viborg Kathdsk. — Thisted Realsk. — Vordingborg Realsk. — Reykjavík l. sk. (J. Thorkelson: Suppl. til isl. Ordbøger.)
3. Fra norske Sk. for 1876: Arendals off. Sk. — Ber-gens Kathdsk. — Drammens off. Sk. — Frederiks-halts off. Sk. (Jørg. Sorterup: Ære Digt i Anledn. af

- Sejervindingen d. 11. Decbr. 1718.) — Kongsbergs Middsk. — Kristiania Kathdsk. — Kristiansunds Sk. (Aktst. til Sk. nyere Hist.) — Skiens off. Sk. — Throndhjeins Kathdsk. — Tromsø off. Sk.
- 4 Fra svenske Skoler for 1877: Christianstad. — Falun (P. J. Sundstén: Berätt. om en pedagog. resa till Paris.). — Gefle. (C. F. Wiberg: De Forn-Ariska folkens behandl. af sina döde. — Göteborg. — Do. Real-Gymn. — Halmstad. (F. Anderson: Reseberättelse.) — Helsingborg. — Hernösand. (C. J. Blomberg: Om qvantitet och accent i de ind.-europ. språken.) — Hudiksvall. — Jönköping. (A. E. Widholm: Grammatical Notes on the Language of John Bunyan.) — Kalmar. — Karlskrona. (A. N. Hammar: Danton.) — Karlstad: Drei Lieder aus „Fänrik Ståls Sägner“ — ins Deutsch übers.) — Linköping. — Luleå. — Lund. (A. M. Malmström: Om Hebreiskan såsom skolämne.) — Lunds priv. elem.-sk. — Malmö. — Norrköping. (J. A. Eriksson: De syntaxi Andocidea quæst. I.) — Nyköping. (C. J. Lindbom: 4de sången af Virg Æneis. — Metr. öfvers) — Skara — Stockholm. (Z. Göransson: Om skolunderv. koncentration.) — Do. nya elementarsk. (F. O. Kjerrström: Reseberättelse.) — Strengnäs. — Umeå. (C. A. Melander: Horatii Oder, första boken, metr. öfvers.) — Upsala — Wallinska flicksk (Kornelia Pålman: Une promenade ethnographique.) — Wenersborg. — Westervik. (A. W. Lund: Om Westervikstraktens Björnhallonarter.) — Westerås. (D. A. Sundén: Om ä-ljudets teckning samt om härledningen såsom hjälpmedel vid rättskrifn.) — Wexjö. — Visby. — Örebro. (A. Bellinder: Reseberättelse.) — Östersund. (P. Olsson: Förteckn. öfver lärov. mynt- och medaljsamling I.)

Nielsen, R.: Om Aandsdannelse med særligt Hensyn paa vort Opdragelsesvæsen. Kbhns. 1877.

Tidsskr. (Nord.) for Filol. Ny Ræ. III, 2. 3.

Aarbog for Kbhns Univ. osv., udg. af C. Goos. 1875—76.

Rördam, H.: Kbhns Univers Hist. III, 6.

E. Theologi.

Lukas-Evangeliet fortolket af F. Godet. Overs. af A. F. Boje. B. 1 2. Kbhns. 1875. 76.

Doré, G.: Bib. i Billeder. H 23.

Boehmeri (J. H.) — institutiones juris canonici tum ecclesiastici tum pontificii. Tertia edit. Halæ Magdeburg. 1747.

Anjou, L. A.: Svenska kyrkoreformationens historia. Afdel. 1—3. Upsala 1850. 51.

Grundtvig, N. F. S.: Kirke-Speil eller Udsigt ov. d. christne Menigheds Levnetsløb. Kbhns. 1871.

Jørgensen, A. D.: Den nord. Kirkes Grundlæggelse. H. 4.

Münster, Fr.: Magazin für Kirchengeschichte u. Kirchenrecht des Nordens. B 1. 2. Altona 1792. 96.

Saml. (Kirkehist.) 3die Ræ. I, 4. II, 1.

Thorkelin, G. J.: Samling af danske Kirkelove Kbhns. 1781. — 4to.

F. Filosofi.

Höffding, H.: Spinozas Liv og Lære. Kbhns. 1877.

G. Geografi.

Chaillu's (P. B. du) Reise i Mellem-Afrika. B. 1. 2. Kbhns. 1862. 63.

Fabricius, O.: Horsens Kjøbst. osv. H. 3. 4.

Falbe-Hansen og Scharling: Danm. Statist. H. 3—5.

- Friis, St.: Kong Christian den 4des Gravkapel. Kbhn. 1868.
- Frost: Efterretninger om Ribe Domkirke. Ribe 1841.
- Hansen, Karl: Danske Ridderborge, beskrevne mest efter utrykte Kilder. Kbhn. 1876.
- Holberg's (Ludv.) Anhang til hans Histor. Introduction. Første Part. Kbhn. 1713. (Skj. af Kand. Fabric. Møller.)
- Kjøbenhavns Diplomatarium. III, 3.
- Kohl, J. G.: Land und Leute der britischen Inseln. B. 1—3. Dresd. u. Leipzig 1844.
- Kålund, P. E. Kr.: Bidrag til en hist.-topogr. Beskriv. af Island. I. Udg. af Komm. for det Arnamagn. Legat. Kbhn. 1877.
- Livingstones tredie Rejse. H. 15—18.
- Nielsen, O: Kjøbenhavn i Middelalderen. Kbhn. 1877.
- Nielsen, Yngv.: Bergen fra de ældste Tider indtil Nutiden. Kristiania 1877.
- Paludan, J.: Forsøg til en antiqvar. osv. Beskriv. ov. Møen. D. 1. 2. Kbhn. s. a.
- Saml. til jy. Hist. og Topogr. VI, 3. 4.
- Sammendrag af statist. Oplysn. Nr. 7.
- Tabelværk (Statist.) 3die Ræ., B. 31.
- Wallace, D. Mackensie: Rusland. I dansk Bearb. ved Vilh. Møller. Kbhn. 1878

H. Historie.

- Becker, P. W.: Histor. Afhandlinger, D. 2.
- Bloch, V. A.: Lærebog i Historien til Brug for Realskoler. D. 1. Tredie Udg. — D. 2. Andet Opl. Kbhn. 1876. 75.
- Cantù, Cesare: Verdenshistorie, frit bearb af E. Holm og Ph. Weilbach. H. 1—55. Kbhn.

- Depping, G. B.: Die Juden im Mittelalter. Aus d. Franz.
Stuttgart 1834.
- Retzius, G.: De ældste Spor af Menneskets Tilv. paa
vor Jord — ved C. F. Jung. Kbhv. 1877.
- Thorsøe, Alex.: Erik G. Gejers Forelæsn. over „Menni-
skans historia“. Kbhv. 1876.
-
- Brakel, C. W. v.: Fernere Erörterung der schl.-holst.
Erblegsgespräch. Kopenhagen 1872.
- Clausen, H. N.: Optegnelser om mit Levneds og min
Tids Hist. Halvdel I. Kbhv. 1877,
- Dahlmann, F. C.: Lübecks Selbstbefreiung am ersten
Mai 1226. Hamburg 1828.
- Fredericia, J. A.: Danmarks ydre polit. Historie (1629
— 1635). Kbhv. 1876.
- Hammerich, Fr.: Christiern den anden i Sverige og Carl
Gustav i Danmark. Foredrag. Kbhv. 1847.
- Heise, A.: Kristiern den Anden i Norge og hans Fængs-
ling. Kbhv. 1877.
- Rosenberg, C.: Nordboernes Aandsliv fra Oldtiden til
vore Dage. I, 1. 2. Kbhv. 1877. 78.
- Samlinger (Da.) 2den Ræ. V, 4. VI, 1. 2
- Schiøtt, F. C.: Affairen ved Lundby d. 3die Juli 1864.
Kbhv. 1877.
- Søkilde, R. Rasmussen: Kaj Lykkes Fald med dets For-
spil og Følger. Odense 1876.
- Terlon (Chevalier de): Memoires. T. 1. 2. Paris 1681.
- Thorsøe, A.: Den danske Stats Historie fra 1814—1848.
Afd. 1. Kbhv. 1877.
- Tidsskr. (Hist.) 4de Ræ. VI, 1. 2.
- Tschernings (Af A. F.) efterl. Pap. II, 5. III, 1—6.
- Aarsberetn. fra Geh.-Arch. VI, 1.
-
- Diplomatarium (Svenskt), utg. af J. G. Liljegren. B.

1 2. 4. 5. Stockholm 1829--65. — Do. Do. från och med år 1401. I, 3.

Malmström, C. G.: Sveriges polit. hist. D. 6.

Ranke, Leop.: Deutsche Geschichte im Zeitalter der Reformation. B. 1—3 Berlin 1839. 40

Schiern, Fr.: Frankrigs og Englands Angreb paa Holland i Aaret 1672. Kbhv. 1864.

Tidsskrift (Norsk hist.) 2den Ræ. I, 2. 3.

I. Mathematik.

Petersen, Jul.: De algebr. Ligningers Theori. Kbhv. 1877.

K. Naturvidenskab.

Paulsen, A.: Naturkraefterne. Lev. 19—22.

Schmidt, Karl: Lærebog i Experimentalphysiken. D. 1. Odense 1878.

Tidsskr. for Phys. og Ch. XVI, 4—12. XVII, 1.

Erslev, Ed. og A. Feddersen: Naturhist. Lærebog for Almueskoler og for Begyndere. Kbhv. 1877.

Kjærboelling, N.: Skandin. Fugle. 2den Udg. H 11.

Tauber, P.: Tanddannelse og Tandudvikling hos Hvirveldydrene. Kbhv. 1876.

Tidssk. f. pop. Fremst. af Naturvid., 5te Ræ., IV, 3—6. V, 1. 2.

L. Lovkyndighed.

Love og Expedit. vedk. Kirke- og Skolevæsen. 1875—77. H. 2.

Samling af Love og Anordn. 1875—77. H. 2. 3.

Stemann, Chr. L. E. v.: Geschichte des öffentl. u. Privat-Rechts des Herzogth. Schleswig. Th. 1. 2. Kopenhagen 1866.

M. Lægevidenskab.

- Jacoby, Edv.: Om Hysteromet. Kbhn. 1877.
 Ditzel, W.: Partus præmaturus artificialis. Kbhn. 1876.
 Pontoppidan, E.: Om Lupus. Kbhn. 1876.
 Salomonsen, C. J.: Studier over Blodets Forraadnelse. Kbhn. 1877.
 Sørensen, S. T.: Undersøgelser om Antallet af røde og hvide Blodlegemer. Kbhn. 1876.
 Wanscher, Osc.: Om Diphtheritis og Croup. Kbhn. 1877.

N. Encyklopædi.

- Aarsberetn. fra d. St. Kong. Bibliothek. III, 2.
-

- Tidende (Ribe Stifts) for 1877. (Skj. af Redakt. Stegemann.)

Q. Skjøn Kunst.

- Meier, Fr. J.: Efterretninger om Billedhuggeren Joh. Wiedewelt. Kbhn. 1877.
 Tegninger af ældre nord. Architectur. 2den Ræ.
-

Den naturhistoriske Samling er i dette Aar blevne forøget med

Fringilla oryzivora, foræret af Postmester Wolf;
 Anas glacialis, foræret af praktiserende Læge Kiør;
 begge udstoppede.

---

7. Skolens Beneficier.

Ansøgning om fri Skolegang eller Stipendier, der kan stiles til Ministeriet for Kirke- og Undervisnings-væsenet eller til Rektor, maa indgives til sidstnævnte

ved det ny Skoleaars Begyndelse, senest inden d. 1ste Septbr. Den ansøgende maa give fuldstændig Oplysning om sin Formuesstilling og ledsage den med Vidnesbyrd fra bekjendte Mænd. For den, der allerede har nydt et Beneficium, behøver der ikke fremmedes at ansøges. For at opnaa Beneficium kræves et Aars Skolegang. Realisterne kunne kun faa fri Undervisning, intet Pengestipendum.

A. De Beneficier, hvortil Ministeriet udnævner efter Rektors Indstilling, have i Skoleaaret 1877—78 været saaledes fordele:

1. Fri Undervisning: J. Jensen, T. Schiøler, C. Petersen, C. Blinkenberg, C. Lange, A. Sodemann, K. Johansen, P. Dircks, J. Horsbøl; desuden som Lærersønner T. Krarup, T. Riis og A. Kinch.

2 Af disse Gratister have følgende nydt Stipendum:

120 Kr.: J. Jensen, T. Schiøler, C. Petersen, C. Blinkenberg, C. Lange; 90 Kr.: A. Sodemann, K. Johansen og T. Krarup; 60 Kr.: P. Dircks og A. Kinch.

3. Stipendum uden fri Undervisning som Bidrag til Skolepengenes Udredelse:

120 Kr.: O. Fischer; 90 Kr.: P. S. Thomsen, N. Lütken, E. Bovien og H. Madsen; 60 Kr.: J. Lindbæk, G. Svendsen, H. Kau og O. Svensson.

B. Det Borchske Legat (49 Kr. 40 Ø. til lige Deling mellem 2) har været tillagt A. Sodemann og N. Lütken.

C. Det Moltkeske Legat for Embedsmænds Sønner, som bortgives af Lensgreve Moltke-Bregentved (for Tiden Grevskabets Administration) har været tillagt A. Sodemann og G. Svendsen.

D. Nis Nissens Legat uddeltes i December af Lærerkolleget saaledes:

Af de 4 Femtedele (1040 Kr.) for uformuende Disciple, der vise god Opførelse:

100 Kr.: 1. C. Petersen, 2. K. Johansen, 3. C. Lange, 4. H. Madsen; 80 Kr.: 5. E. Bovien og 6. C. Møller; 60 Kr.: 7. J. Jensen, 8. T. Schiøler, 9. A. Sødemann, 10. C. Blinkenberg, 11. P. S. Thomsen, 12. N. Lütken, 13. O. Fischer, 14. A. Hansen — for Nr. 1, 4, 8, 10, 11 og 12 tillige som Flidsbelønning.

Af den ene Femtedel (260 Kr.) for Disciple, som udmærke sig ved Flid og Sædelighed uden egentlig at trænge til Understøttelse:

50 Kr.: T. Krarup og C. Hansen; 40 Kr.: J. Lindbæk, G. Svendsen, A. Kinch og P. Thomsen.

Af den Del af de hjemfaldne Oplagspenge (i alt Kr. 417, 50), som bestemtes til Understøttelse for Studenter, tillagdes der Chr. Ferslev og F. d'Origny hver 100 Kr.

8. Udtog af Skolens Regnskab for 1877—78.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
1. Beholdning fra 1876—77	5931	85	
2. Arvefæsteafgifter m. v.....	1402	42	
3. Tiendeindtægter	5726	35	
4. Indtægter af Kirker og Præstekald	716	52	
5. Renter	976	72	
6. Skolekontingenter.....	5168	"	
7. Indtægter af Hospitaler	814	11	
	At overføre	20,735	97

	Kr.	Ø.
Overført	20,735	97
8. Forskjellige ubestemte og extraordinære Indtægter	"	15
9. Pro Balance Konto fra 1876—77	"	"
10. Tilskud fra den almindelige Skolefond	18,000	"
11. Efter Decision	"	"
12. Indeholdt til Dækning af Præmier for Lærere	1405	60
13. Renter af deponerede Effekter	180	"
14. Af Teilmanns Legat til Bibliotheket	120	"
15. Stipendiefonden	6080	81
16. Thurah-Falsters Legat	151	40
17. Nis Nissens Legat	1232	65
18. Borchs Legat	49	40
Summa	47,955	98
Udgift.	Kr.	Ø.
1. Skatter forsaavidt de udredes af Skole- væsenet selv	324	36
2. Ved Tiendeoverdragelser	66	21
3. Tilbagebetalte Skolepenge	2	"
4. Efter Decision	"	"
5. Gager til Lærere	23,944	20
6. Tilsyn med Sanlingerne	64	"
7. Pedellens Løn	424	"
8. For Timeundervisning	1751	"
9. Pensioner og Vartpenge	1421	75
10. Bibliothek og videnskabelige Apparater	698	73
11. Bygningsudgifter	573	57
12. Inventariets Vedligeholdelse	338	83
13. Godtgjørelse til Lærere for Afsavn af Embedsbolig	204	"
At overføre	29,812	65

	Kr.	Ø.
	Overført	29,812
14. Brændsels- og Belysningsfornødenheder	1200	65
15. Skatter og Afgifter, navnlig de kommunale	195	70
16. Regnskabsførelsen	720	,,
17. Forskjellige løbende og extraordinære Udgifter	789	6
18. Til Undervisning i Skydevaabens Brug	130	61
19. Forskud af Præmier for Lærere.....	1498	27
20. Renter af deponerede Effekter	180	,,
21. Stipendiefonden	5321	87
22. Thurah Falsters Legat	151	40
23. Nis Nissens Legat.....	1232	65
24. Borchs Legat	49	40
Saldo Kassebeholdning d. 31 Marts 1878	6673	40
	<hr/> Balance	<hr/> 47,955
		98

9. Skolens Afgangs- og Aarsexamen.

Den skriftlige Del af Afgangsexamen og af IV Klasses Aarsexamen afholdes den 17de og 18de Juni; til samme Tid aflægger V Klasse den skriftlige Prøve; for de øvrige Klasser afholdes den skriftlige Prøve den 27de, 28de, og 29de Juni.

Den mundtlige Del af Prøverne finder Sted i følgende Orden*):

*): De efter Klokkeslettet opførte Bogstaver betegne Examinationslokalet:
 a Syngesalen, b I Klasses, c II Klasses, d III Klasses Værelse; i Naturlære og Naturhistorie examineres i de Rum, hvori der undervises i disse Fag.

Afgangsexamen.

Torsdag d. 20 Juni: Kl. 2 Historie (Fraas); Kl. 5 Græsk
 (Rektor).

Fredag d. 21 Juni: Kl. 8 Engelsk (Riis); Kl. 5 Fransk
 (Trugaard).

Løverdag d. 22 Juni: Kl. 8 Latin (Rektor); Kl. 11 Old-
 nordisk (Kinch).

Løverdag d. 29 Juni: Kl. 3 Naturlære (Ramsing)

IV Klasse examineres

Fredag d. 21 Juni Kl. 11 i Latin (Kinch),

Løverdag d. 29 Juni Kl. 8 i Mathematik (Salto),

medens denne Klasses øvrige Examen er indordnet i
 nedenstaaende Skema.

Løverdag d. 29 Juni Kl. 6 Dimission og al-
 mindelig Sangprøve.

Skolens Aarsexamen.

Tirsdag d. 2 Juli.

V Kl. 9½—11½. Naturlære, Ramsing.

IV Kl. sp. h. 8—9. a. Græsk, Riis.

III Kl. 8—11. b. Geografi, Fraas.

II Kl. 2—5. a. Historie, Trugaard.

I Kl. 8—11. d. Religion, Øllgaard.
 2—5. d. Dansk, Engel.

Onsdag d. 3 Juli.

V Kl. 2—4. a. Græsk, Rektor.

IV Kl. 8—10½. a. Tysk, Trugaard.

III Kl. 8—12. b. Geometri, Salto.

II Kl. 2—5. c. Geografi, Engel.

I Kl. 8—11. c. Geografi, Engel.

Torsdag d. 4 Juli.

V Kl.	8—10½.	a. Latin, Kinch.
III Kl.	8—11.	b. Tysk, Trugaard.
	2—4.	a. Religion, Øllgaard.
II Kl.	8—11.	c. Arithmetik, Salto.
I st. Kl.	10—12.	d. Latin, Engel.

Fredag d. 5 Juli.

V Kl.	8—9½.	d. Oldnordisk, Kinch.
IV Kl.	8—10.	a. Historie, Øllgaard.
III Kl. sp. h.	2—3½.	a. Græsk, Fraas.
III R og II Rb	10½—12.	a. Dansk, Øllgaard, Engel.
II Kl.	8—11.	c. Geometri, Salto.
II Ra og Rb.	2—4.	b. Engelsk, Riis.
I Kl.	2—5.	c. Geometri, Salto.

Løverdag d. 6 Juli.

III Kl.	8—12.	a. Arithmetik, Salto.
II Kl.	8—11.	b. Tysk, Trugaard.
I Kl.	8—12.	c. Tysk, Øllgaard.
IRa. og Rb.	2—5.	b. Engelsk, Riis.

Mandag d. 8 Juli.

V Kl.	2—4.	a. Historie, Fraas.
IV Kl.	8—10½.	a. Geografi, Fraas.
III st. Kl.	2—4.	b. Fransk, Trugaard.
II Kl.	2—5.	Naturhistorie, Ramsing.
I Kl.	8—12.	b. Arithmetik, Salto.

Tirsdag d. 9 Juli.

Kl. 8 prøves de ny anmeldte.

Onsdag d. 10 Juli.

V Kl.	8—10.	c. Fransk, Trugaard.
IV Kl.	8—11.	Naturlære (m.-n.) og Naturhistorie, Ramsing.
III Kl.	8—11.	b. Historie, Øllgaard.
II Kl.	2—5.	a. Religion, Øllgaard.
I Kl.	2—5.	b. Historie, Trugaard.

Torsdag d. 11 Juli.

V Kl.	2—3½.	a. Engelsk, Riis.
IV Kl.	8—10½.	a. Fransk, Trugaard.
III Kl.	8—11.	Naturhistorie og Naturlære (m. n.), Ramsing.
III st. Kl.	2—4.	b. Latin, Fraas.
II st. og Ra.	2—5.	c. Fransk, Fngel.
I Kl.	2—5.	Naturhistorie, Ramsing.

Fredag d. 12 Juli.

II st. Kl.	8—10.	d. Latin, Riis.
I st. Kl.	8—10.	b. Fransk, Engel.
	Kl. 11.	Almindelig Gymnastikprøve.

Løverdag d. 13 Juli Kl. 10 Slutningsmøde til Bekjendtgjørelse af Examens Udfald og Disciplenes Omflytning. Derefter begynder Sommerferien, som varer til Torsdagen d. 15 August Kl. 2.

Torsdagen d. 15 August Kl. 8 prøves de af de ny anmeldte, som ikke have kunnet møde d. 9 Juli.

Disciplenes Forældre og Værger saa vel som enhver anden, hvem det maatte interessere, indbydes til at overvære de mundtlige Prøver, Sangprøven og Slutningsmødet.

Ribe Kathedralskole i Juni 1878.

M. Krarup.

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsexamen

i

Ribe Kathedralskole

i Juni og Juli 1879.

Skoleetterretninger for 1878—79.

Af Rektor M. Krarup.

R i b e.

Trykt i Stiftsbogtrykkeriet i Ribe.

1879.

